

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԸ Առայժմ Որեւէ Ծրագիր Չունի ԵՏՄ Միասնական Արժոյթին Անցնելու

Հայաստանի կենտրոնական
բանկը այս պահի դրութեամբ որեւէ
ծրագիր չունի ու ԵՏՄ շրջանա-
կում որեւէ բանակցութիւն չի
վարել՝ միութենական արժույթին
անցնելու նպատակով։

«Եւրասիական Տնտեսական
Միութեան անդամակցութեան
շրջանակներում ստորագրուած
փաստաթղթերում նման փաստա-
թուղթ, անդամ դրա նպատակա-
յարժարութեան, ուսումնասիրու-
թեան, հեռանկարների վերաբեր-
եալ, գոյութիւն չունի», - «Ազա-
տութեան» հետ զրոյցում ասաց ԿԲ
խորհրդի անդամ Արմենակ Դար-
բինեանը: - «Նոյնը կարող եմ
ասել ծրագրերի մասին, որ այս
պահի դրութեամբ նման ծրագրեր,
նման քննարկութեր կենտրոնա-
կան բանկում չկան», - յաւելեց նա:

Անցած տարիի «Մոսկվակի Կոմ-
սոմոլեց» պարբերականը, յորում
կատարելով Եւրասիական տնտեսա-
կան յանձնաժողովում իր աղքիւրին,

Բազմաֆորմատ Հանդիպումներ Ոչ Իշխանական Դաշտում

Ոչ իշխանական կուսակցութիւնները ԲՀԿ-ի հետ կատարուածքց ու ընդդիմադիր դաշտի ամայացումից յետոյ բազմաֆորձատ հանդիպումների մէջ են։ Այս մասին յայտնեց «Ժողովրդավարական հայրենիք» կուսակցութեան նախագահ Պետրոս Մակենար, նա չցանկացաւ «գաղտնագերծել» թէ ով ում հետ հանդիպում, բայց չերքեց իրենց մասնակցութեան փաստը. «Բացայատկամ հրապարակալին ներկայացնելու կարիքը չկայ, որովհետեւ բազմապիսի անհատական, խօթակացին հանդիպումներ կան։ Փորձում ենք դեռեւս հասկանալ, թէ քաղաքական ուժերն ինչպէս են գնահատում առեղծուած իրավիճակը, դա կարելի է ամենօրեայ աշխատանք համարել եւ հրապարակելու անհրաժեշտութիւն չտեսնել»։

Սիսկ բացայացտ փորման
այս պահին ԱԻՄ նախագահ Պարոցը
Հայրիկեանի նախաձեռնութիւնն է,
որն ընդունել են մի շարք հակա-

զրել էր, որ Եւրասիական Տնտեսական Միութիւնն ունենալու է իր միասնական արժովյթը, եւ այն կոչուելու է «Ալմերն»՝ ընդգծելով, որ հարցը ոչ պաշտօնապէս արդէն իսկ հաւանութեան է արժանացել Ռուսաստանի, Ղազախստանի ու Բելառուսի նախագահների կողմից:

«Որեւէ բանակցութիւն, որեւէ պաշտօնական քննարկում այդ ուղղութեամբ չի եղել: Եւ, ասեմ աւելին, ԵՏՄ շրջանակներում քննարկուել է ֆինանսական շուրկայի միասնական կարգաւորողի ձեւարուման խնդիրը, որը պէտք է տեղի ունենայ 2025 թուից յետոց: Այդ ընթացքում պէտք է ներդաշնակեցուեն ազգային օրէնսդրութիւնները, կարգաւորումները, եւ նոր դրանից յետոյ այդ հարցը մտնելու է օրակարգ», - նշեց Դարբինեանը՝ կարծիք յայտնելով, որ ատրիներ են հարկաւոր, որպէս-զի ԵՏՄ-ում միասնական արժութիւնցներու պայմաններ ստեղծուեն:

**ԵՏՄ-ական ուժեր, որոնց թւում
Մակենանի կուսակցութիւնը։ ԱխՄ
գրասենեակում կայացել է հերթա-
կան հանդիպումը։**

Սկզբում հանդիպումներին
մասնակցում էին վեց ուժեր, որից
յետոյ խորհրդակցութիւնների այդ
ձեւաչափը լքեց Հիմնադիր Խորհր-
դարանը; Իսկ վերջին հանդիպմա-
նը մասնակցել են միայն Պահպա-
նողական եւ «Ժողովրդավարական
Հայրենիք» կուսակցութեան ներ-
կայացուցիչները; Միւս երկուը՝
«Ժառանգութիւնն» ու ՀՀՇ-ն, հան-
դիպումներին չեն մասնակցել,
Մակէնամի փոխանցմածք՝ յարգելի
պատճառներով:

Այսուժեքն այժմ աշխատում
են մի յայտարարութեան փաստաղ-
թի վրաց, որի բովանդակութիւնը
յոյժ գաղտնի են պահում, բայց
տեղեկութիւններ կան, որ դրանով
մտադիր են յայտնել համատեղ
դիրքորոշում երկրում տիրող իրա-
վիճակի եւ դրանից զուրս գալու
ելքերի վերաբերեալ:

ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼ Է «ՔԱՐՔՈՒՐԻ» ԲԱԳՄԱՆ

**Սերժ Սարգսեան »Քարֆուրի« բացման առթիւ կը շրջի շուկայի
տարրեր մասերը**

«Երեւան Մոլ»-ում, վերջապէս, պաշտօնապէս բացուեց երկար սպասուած Փրանսիական Carrefour

առեւտրային ցանցի հայաստան-
եան հիպերմարկետը։ ՀՀ նախա-
գահ Սերժ Սարգսեանը ներկայ է
գտնուել Carrefour-ի պաշտօնական
բացման արարողութեանը։ Հիպեր-
մարկետի տարածքի նախնական
վարձակալութեան պայմանագիրը
Carrefour-ի եւ «Երեւան Մոլ»-ի
միջեւ սոորագրուել էր դեռեւ
2014թ. Մայիսի 13-ին, Սերժ Սարգս-
եանի եւ Ֆրանսիայի Հանրապե-
տութեան Նախագահ Ֆրանսուա
Օլանդի ներկայութեամբ։ Ֆրանս-
իայի Նախագահի Հայաստան պե-
տքական առևտութեամբ է հայտն

տական ացցի շրջանակներում։
Երեւանի քաղաքապետ Տարօն Մարգարեանի եւ *Carrefour-ի* հայաստանեան զբասենեակի տնօրէն Քրիստիան դը Նալի կողմէից Մարտի 11-ին հիմքերձարկետի բացումից յետոց, Սերժ Մարգարեանը եւ բացման կապակցութեամբ հրաւելու անձնագիրը կազմուելու առաջարկը կատարվել է ՀՀ ազգային պահպանական գործադրության կողմէ։

Հիրուած հիւրենը շրջել են
Carrefour-ի տարածքում, ծանօթացել առաջարկուող ապրանքատեսականուն, գնային քաղաքականութեանը, ծառացութիւնների որակին:

Carrefour-ի հայաստանեան
գրասենեակի տնօրէն Քրիստիան
դը Նալի խօսքով՝ հիպերմարկե-
տում կը գերակշռի հայկական
արտադրանքը, ներմուծուած ապ-
րանքները կը լինեն 5 տոկոսից
աւելի քիչ։ Քրիստիան դը Նալը
վստահեցրել է, որ Carrefour-ում
ապրանքների գները ցածր կը
լինեն։

ՔՐԻՍՏԻԱՆ ԴՐ ՆԱԼՈ ԸՆԴՊԾԵԼ

« Հայկական ժամանակ ». Ծառուկեանը Սերժ Սարգսեանին Երդութել է Փակել ԲՀԿ-ն

«Հայկական ժամանակ» թերթը գրում է. «Քաղաքական շրջանակներում սկսեցին լուրեր շրջել»:

թէ ԲՀԿ Նախկին Նախագահ Գագիկ
Մառուկեանը Սերժ Սարգսեանին
երդուել է, որ փակելու է «Քար-
պաւած Հայաստան» կուսակցու-
թիւնը: Հատ այդ լուրերի շատերը

Նրա հրահանգով են լքում ԲՀԿ-ն:
ԲՀԿ-ից դուրս եկաւ հերթա-
կան պատգամաւորը՝ Արայիկ
Աղաբարեանը: ԲՀԿ նորընտիր
նախագահ Նաիրա Զոհրաբեանը
մեր թղթակցին յայտնել է, որ
առաւտեան, ժամը 8.30-ին խօսել
է Արայիկ Աղաբարեանի հետ, ով
վստահեցրել է, որ չի լքելու կու-
սակցութիւնը: «Նա ինձ տղամար-
դավարի վստահեցրեց, որ մնալու

է, որ հիպերմարկետի խնդիրն է՝ ցանկացած ապրանք՝ տեղական, թէ ներկրուած, պէտք է աւելի էժան գնով վաճառուի, քան մըցակից սուպերմարկետներում:

Աւելի վաղ Դը Նալն գիւղ-
նախարար Սերգօ Կարապետեա-
նին տեղեկացրել էր, որ Carrefour-
ը նախապատռութիւնը տալու է
տեղական արտադրանքին, իսկ
գիւղմթերքի 95%-ը ձեռք է բեր-
ուելու անմիջապէս հայ արտադ-
րողներից: Քրիստիան Դը Նալը
պատրաստակածութիւն էր հայտ-
նել Հայաստան գործուղել համա-
պատասխան մասնագէտների՝
խորհրդատուութիւն առաջարկե-
լու վերամշակող ճիւղի տարբեր
ոլորտների ընկերութիւններին՝
արտադրանքի որակի եւ տեսա-
կանու հարցում:

Carrefour-ն աշխարհում մեծութեամբ երկրորդ մանրածախ ցանցն է՝ Wal-Mart-ից յետոց։ Carrefour Group-ի բաժնետոմսերի խոշորագոյն փաթեթը պատկանում է յայտնի ֆրանսիացի գործարար Բերնար Առնոլին։ Ընկերութիւնն աշխարհի 32 երկրում ունի մօտ 15 հազար հիպերմարկետ, սուպերմարկետ եւ փոքր խանութ։ 2012-ին Carrefour-ը տարածաշրջանում բացեց իր առաջին հիպերմարկետը՝ Թիֆլիսում։ 2009-ին Carrefour-ը երկու սուպերմարկետ էր բացել նաեւ Ռուսաստանում (Կրասնոդարում եւ Մոսկվայում), սակայն արդէն յաջորդ տարի դուրս է եկել ռուսական շուկայից։ 2012-ին Carrefour-ը յայտարարեց նաեւ յունական շուկայից դուրս գալու մասին։

Է կուսակցութիւնում, եւ նրա
վստահեցումից մէկ ժամ անց ես
կայքերում կարդում եմ, որ նա
դուրս է գալու կուսակցութիւնից:
Տղամարդկութեան մասին մէկնա-
բանութիւնները թողնում եմ ձեզ», -
ասել է Նահօս Պոհուարեանո:

ԲՀԿ-ից դուրս գալու դիմում
են զրել նաեւ Երեւանի աւազանու
ԲՀԿ խմբակցութեան երկու ան-
դամներ Արմէն Սահակեանը եւ
Գրիգորի Գրիգորեանը: Մեր տե-
ղեկութիւններով, առաջիկայում
էլի աւազանիներ կը լքեն ԲՀԿ-ն:
ԲՀԿ-ն լքողները դա անում են
Գագիկ Ծառուկեանի հրահանգով,
ով շարունակում է նաեւ կուսակ-
ցութեան կառուցներից հետ պա-
հանջել գրասենեակային գոյքը»:

ԼՈՍ ԱՆՖԵԼՈՍՈՒՄ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ ԵՆ ԽԱՉԵՐՈՒԿ ԱՆՈՒԱՆԵԼ Ի ՅԻՇԱՏԱԿ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՄՆ Լոս Անձելոս քաղաքի
խորհրդի անդամ Միթչ Օ' Ֆարելը
միջնորդութիւն է ներկայացրել
Հոլիվուտ Պուլտվար-Ռևենթըրն
Աւենիու փողոցների խաչմերուկը
«Հայոց ցեղասպանութեան լիշա-
տակի հրապարակ» անուանելու մա-
սին: Ինչպէս հաղորդում է «Ար-
մենպրես»-ը՝ վկայակոչելով
MasisPost-ը, միջնորդութիւնը նաև
առաջարկում է Լոս Անձելոսի
տրանսպորտի վարչութեանը լի-
շտակի մշտական նշաններ տե-
ղադրել խաչմերուկի շրջակացքում:
Փաստաթուղթը քաղաքային խորհրդ-
ուում քուէարկութեան կը դրուի
առաջիկալ շաբաթներին:

«Լու Անձելոս քաղաքը միշտ
եղել է հայկական ամենամեծ հա-
մայնքներից մէկի տունը։ Հայկա-
կան մեծ սփիւռքը զլիսաւորապէս կապուած է 1915 թուականին Օս-
մանեան Թուրքիայի կազմակեր-
պած Հայոց ցեղասպանութեան հետ,
որին 1.5 մլն հայ է զոհ գնացել, եւ
շատ աւելի շատերը բռնի տեղա-
հանուել են իրենց պապենական
հայրենիքից։ Հարիւր տարի անց

Օսմանեան կայսրութեան իրաւացածորդ Թուրքիայի կառավարութիւնը շարունակում է չճանաչել այս պատմական փաստը։ ԼուԱնձնելուի հայկական համայնքը անդադրում աշխատում է Թուրքիայի եւ աշխարհի միւս կառավարութիւնների կողմից ճանաչման համեմատած առաջարկի բարեկարգութեան մասին։ Համար՝ որպէսզի բարձրացնի իրազեկուածութիւնը մարդկութեան դէմ իրագործուած այս հրեշտակոր հանցագործութիւնների մասին», - ասւում է միջնորդութեան մէջ։

ՀՈԽՍՈՒՄ ԲԱՑՈՒԵՑ ՑԵՂԱՊԱՆՈՒԹԵՎՆ ՈՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԵՎՆԸ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՑՈՒՑԱՅԱՆՇԱԾՈՒԾ

Մարտի 5-ին Հայոց Յեղապահնութեան 100-րդ տարելիցի կապակցութեամբ Հռոմի հեղինակաւոր Վիստորիանո իտալական վերածննդի թանգարանային համալիրի կենտրոնական ցուցասրահում կայացաւ «Հայաստան. Տապանի ժողովուրդ» խորագիրը կրող հայկական քաղաքակրթութեանը, Հայոց ցեղասպանութեանն ու իտալիայում հայերի ներկայութեանը նույիրուած ցուցահանութէսի պաշտօնական բացումը: Ցուցահանութէսը կազմակերպել են ՀՀ մշակույթի նախարարութիւնն ու Իտալիայում եւ Սուրբ Աթոռում Հայաստանի դեսպանութիւնները՝ Մխիթարեան Միաբանութեան եւ իտալիայի Հայերի միութեան հետ համագործականութեան մեջ:

Նախքան ցուցահանդէսի բացումը կայացաւ մամբուլի ասուլիս իտալական զանգուածային լրատուածիջոցների ներկայացուցիչների համար, որին ներկայէին 50-ից աւելի իտալական ԶԼՄ-ների ներկայացուցիչներ: Ասուլիսառմ խօսքով հանդէս եկան իտալիայում Հայաստանի դեսպան Սարգիս Ղազարեանը, իտալիային նախագահի մշակութային արժէքների պահպանման հարցերով խորհրդական

Արժանավայել Շուրջով Նշուեցաւ

Ծարունակուածէջ 13-էջ

Դաւիթեանը:

Գործադրուեցաւ գեղարուես-
տական պատշաճ յայտագիր մը,
մասնակցութեամբ Նոր Սերունդ
պարախուժքի մենակատարող-
ներուն:

«Պատուոյ Գիր»եր շնորհուեցան
միութեան հիմնադիրներուն եւ
կարգ մը վաստակաշատ նուիրեալ
անդամներուն:

**ՆՍՄՄ-ի աւելի քան տասնեակ
մը տարիներու երախտաւոր
ատենապետ Յարութ Տէր Դաւիթեան
պարգևատրուեցաւ ՄԴՀԿ-վարիչ**

Հնիթրիքի սպասարկութենէն
առաջ ելոյթ ունեցաւ ՆՍՍՄ-ի
ժրաշան ատենապետ Յարութ Տէր
Դաւիթեան: Ան շեշտը դրաւ
միութեան ազգապահպանման
առաքելութեան առջեւ ցցուած
մարտահրաւելքներուն եւ այդ
առնչութեամբ առնուելիք գործնա-
կան միջոցառութենքներուն մասին,
որոնցմէ է ՆՍՍՄ-ի նոր նախաձեռ-
նութիւնը՝ «Հայ ինքնութեան
Զատագովման Ծրագիր»:

**Այս առթիւ տեղի ունեցան
պարզեւատրութիւններ։ ՆՍՍՄ-ի**

Մարմնի «Պատուց Գիր»-յուշատախտակով ձեռամբ ատենապետ Գաբրիէլ Մոլոյեանի, առ ի գնահատանք հայ մշակոյթին եւ հայ լրագրութեան իր մատուցած շնորհակալ ծառայութեանց եւ նուիրումին:

60 ամեակի կարկանդակի
հատումէն ետք տօնախմբութիւնը
շարունակուեցաւ երաժշտութեամբ
ու խանդավառ երգ ու պարով:

Արդարեւ ցիշատակելի երեկոյ
մըն էր, որուն մասին պիտի
անդրադառնանք յառաջիկային:

Մեդային (Filippo Meda), Անտոնիօ Գրամշին (Antonio Gramsci), Տրապիկոնում Իտալիայի հիւպատոս Ջիակոմո Գոռինիին (Giacomo Gorriini), ովքեր 1915-16թթ. դատապարտել են Օսմաննեան կայսրութեան կողմից հայ ժողովրդի հանդէպ կատարուող ոճրագործում:

Պրոֆեսոր Լուի Գողարը
կարեւորեց ցուցահանդէսի կազ-
մակերպումը՝ հայկական քաղ-
քակրթութիւնը համարելով եւրո-
պական քաղաքակրթութեան բաղ-
կացուցիչ մաս։ Նա նշեց, որ
ինչպէս անցեալում Հայաստանը
քրիստոնէութեան պատնէշն էր
եւրոպայի համար, այսօր էլ պատ-
նէշ է հանդիսանում արեւմտեան
քաղաքակրթութեան համար իս-
լամական ծայրացեղականության

դէմ։ Նա Հայոց ցեղասպանութիւնը բնութագրեց որպէս «մարդկութեան պատմութեան ամենամութ էջերից մէկը» եւ դրուտաննքով խօսեց հայ ժողովրդի տոկոնութեան մասին՝ նշելով, որ իր հանդէպ զործած բոնութիւններին հայ ժողովուրդը պատասխան է տալու համար։

խանել է հզոր մշակոյթով ու քաղաքակրթութեամբ եւ պատմեց հայ երկու կանանց կողմից ցեղասպանութեան օրերին Մշոյ ձառընտիր աւետարանի փրկութեան պատմութիւնը: Իր հերթին, Պառօք Քեսիսողլուն խօսեց հայ ինքնութեան իր անձնական փնտուտուքի մասին եւ հատուածներ ընթերցեց հայ ժողովրդի մասին

Ու ի լ ի լ ը մ Ս ա ր ո յ ե ա ն ի ն խ օ ս ք ե ր ի ց :
Ե ր ե կ ո յ ե ա ն ՀՀ մ շ ա կ ո ւ յ թ ի
Ն ա խ ա ր ա ր Յ ա ս մ ի կ Պ օ պ ո յ ա ն ի ,
Վ ի տ տ ո ր ի ա ն ո հ ա մ ա լ ի ր ի տ ն օ ր է ն
Ա լ ե ս ա ն դ ր օ Ն ի կ ո զ ի ա յ ի , Հ ո ո մ ի

ՊԱՏՄԱՎԱՆՆԱԿԱՐՈՂ Է ՑԱՒԾ ԹԱՐԳՄԱՆԵԼ

ՍԱՄՈՒԵԼ ԿՈՍԵԱՆ

Անքարայի հետ յարաբերութիւնները կարգաւորելու համար, ըստ Թուրքիայի արտօղոքնախարար Զաւուշողլուի. «Հայաստանը պէտք է դուրս գայ Լեռնային Հարաբեղից»: Երկրի վարչապետ Դաւութօղլին էլ ձայնակցում է. «Եթէ հայերը թէկուզ մէկ շրջան յանձնէին, սահմանը կարող էր բացուել»: Խակապէս, «Կոշտը նատել, քարի դարդն է լացում» կամ «Եղունգ ունես, սեփական գլուխդ քրորի»: Նոյն Դաւութօղլին յաւելէլ է, իբր. «Հայկական սիմուքը մեզ համար թշնամի չէ, այն մերն է: Նրանք այստեղից են գնացել: Նրանք պէտք է ոչ թէ դրսում, այլ ներսում լինէին»: Թուրքերի տրամաբանութեանը հետեւելով, եթէ Թուրքիան համաձայնէր Արեւմտեան Հայաստանի գոնէ երկու վիլայէթ վերադարձնել, հայերն անպայմանորէն կը վերադառնային եւ հնարաւոր է՝ ազատէին թուրքերին իրենց անցեալին առերեսուելու մղձաւանջազին պարտադրանքից: Սակայն ինչ-որ բան զիջելը կամ վերադարձնելը հակասում է թուրքերի ուրագի հոգեբանութեանը: Այս պարագայում պարզապէս ֆանտազիայի ժանրից է Դաւութօղլիի յուղախառն խոստովանութիւնը, երբ չի ասում, թէ ինչպէս է եղել, որ «իրենցը» յայտնուել է դրսում, եւ ինչու այդ մասին անզամ շշուկը դատապարտելի է այդ երկրում: Թուրքական Radikal պարբերականի թուրք յօդուածագիրը նշում է, որ «ցեղասպանութեան հարցը Թուրքիայում տապուի է վերածուել, եւ այդ հարցի վերաբերեալ կառավարութեան յայտարարութիւնները ցեղասպանութեան ժիստումն ամրապնդելուց բացի, ոչինչ չեն անուածում»: Այսօր, շատերի կարծիքով, սառուցը փոքրինչ շարժուել է, սակայն ակնյալորէն ոչ թէ ցեղասպանութեան փաստն ընդունելու, այլ 1915 թ. գէպքերը այլ շրջանակի մէջ տեսնելու եւ ներկայացնելու անառարկելի դիտաւորութեամբ, որի խորքային բովանդակութիւնը նոյն ժխտողականութիւնն է: Թէեւ թուրքիայի խորհրդարանի խօսնակ Զեմիլ Զիշէքի կարծիքով՝ «Թուրքիան պատրաստ է անցեալում տեղի ունեցած այդ ցաւերը բոլոր կողմերով ի ցոյց դնել եւ առերեսուել դրանց հետեւանքներին», անթաքոյց է, որ իրենց ժխտողական քաղաքականութեանը հաւատարիմ, փորձել եւ փորձելու են մշտական կասկածներով աղաւաղել դէպքերի խկութիւնը, դրանց եղելութիւնը հաստատող «բացայացումների» համար կարեւորելով գիտնականների եւ պատմաբանների աշխատանքը: Այս առուժով նոյն Radikalը նշում է, որ իր վերջին ելոյթում նախազահ էրդողանը կրկին խօսել է ցեղասպանութեան հարցը պատմաբաններին թողնելու անհրաժեշտութեան մասին: Պարբերականն այնուհետեւ յաւելել է. «Նրա՝ պետական արխիւնը բացելու խօսքերն էլ ամեննեւին համոզիչ չեն, քանի որ այս հողերում ապրածները գիտեն՝ ուազմական դատախազութեան արխիւց ցեղասպանութեան մասին մէկ փաստաթուղթ անզամ ստանալն անհնարին է»: Բացայատ է, որ ցեղասպանութեան ժխտման խաղաթղթերի արժեզրկման պարագայում, թուրքերի համար որպէս վերջին յոյս կամ

յաղթաթուղթ է դառնում պատմաբանների յանձնաժողովի գոյութիւնը, անզամ իր խնդրահարուց նշանակութեամբ, քանի որ մինչ այժմ 1915-ի բոլոր գէպքերի հաւասարութիւնը պատմաբանները չեն, որ տեղեկացրել են: Եւ բոլոր այն երկրները, որոնք ճանաչել եւ դատապարտել են 20-րդ դարի առաջին ցեղասպանութիւնը, բնաւ էլ պատմաբանների «ուստոմնասիրութիւնները» չեն շրջառել:

Թուրք ուժին մորը Հայոց ցեղասպանութեան մասին իր ֆիլմը վերնագրել է «Սպի», չգիտակցելով ամենակարեւորը, որ թուրքերը մինչեւ չապաշխարեն, չկարողանան իրենց անցեալի ճիշտ գնահատականը գտնել, հայոց ցաւը բորբոք է մնալու, հայոց վէրքը չի հասցնել ապիանայ: Ամենամեծ ցանկութիւնը հայտնուել է մասին: Հայոց վէրքը չի հասցնել ապիանայ: Ամենամեծ ցանկը մինել, ցաւի, որ հայերի համար ժառանգառ է դառնութեանը: Թուրքական Radikal պարբերականի թուրք յօդուածագիրը նշում է, որ «ցեղասպանութեան հարցը Թուրքիայում տապուի է վերածուել, եւ այդ հարցի վերաբերեալ կառավարութեան յայտարարութիւնները ցեղասպանութեան ժիստումն ամրապնդելուց բացի, ոչինչ չեն անուածում»: Այսօր, շատերի կարծիքով, սառուցը փոքրինչ շարժուել է, սակայն ակնյալորէն ոչ թէ ցեղասպանութեան փաստն ընդունելու, այլ 1915 թ. գէպքերը այլ շրջանակի մէջ տեսնելու եւ ներկայացնելու անառարկելի դիտաւորութեամբ, որի խորքային բովանդակութիւնը նոյն ժխտողականութիւնն է: Թէեւ թուրքիայի խորհրդարանի խօսնակ Զեմիլ Զիշէքի կարծիքով՝ «Թուրքիան պատրաստ է անցեալում տեղի ունեցած այդ ցաւերը բոլոր կողմերով ի ցոյց դնել եւ առերեսուել դրանց հետեւանքներին», անթաքոյց է, որ իրենց ժխտողական քաղաքականութեանը հաւատարիմ, փորձել եւ փորձելու են մշտական կասկածներով աղաւաղել դէպքերի խկութիւնը, դրանց եղելութիւնը հաստատող «բացայացումների» համար կարեւորելով գիտնականների եւ պատմաբանների աշխատանքը: Այս առուժով նոյն Radikalը նշում է, որ իր վերջին ելոյթում նախազահ էրդողանը կրկին խօսել է ցեղասպանութեան հարցը պատմաբաններին թողնելու անհրաժեշտութեան մասին: Պարբերականն այնուհետեւ յաւելել է. «Նրա՝ պետական արխիւնը բացելու խօսքերն էլ ամեննեւին համոզիչ չեն, քանի որ այս հողերում ապրածները գիտեն՝ ուազմական դատախազութեան արխիւց ցեղասպանութեան մասին մէկ փաստաթուղթ անզամ ստանալն անհնարին է»: Բացայատ է, որ ցեղասպանութեան ժխտման խաղաթղթերի արժեզրկման պարագայում, թուրքերի համար որպէս վերջին յոյս կամ

ԵԿԵՇ ՔՈՆԿՐԵՏ ՎՈՆՏԵՆՔ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԺԻՆՏՈՐ ՊԻԼ ՇՈՒՄԱՐԵՐԸ

ՅԱՐԴԱՐՄ ՍԱՄՈՒՆԵԱՆ

Անցեալ շաբաթ տեղեկացուցի ամերիկահայ համայնքի յաջողութեան՝ Լու Անձելըսի կողմէ 845 հազար տողարի պայմանագիրը «Կեփհարթ Կրուփի» հետ չետք է ամարդելու մասին, Քոնկրէսին մէջ Հայոց Ցեղասպանութեան բանաձեւին դէմ՝ ի նպաստ Թուրքիոյ անոր ծաւալած լոպիին կին համար:

Ես յոյս յայտնեցի, որ հայերը կը շարունակեն իրենց ջանքերը, որպէսպի «Կեփհարթ Կրուփի» մնացած 200 յաճախորդները եւս դադրեցնեն իրենց անցեալի ճիշտ գնահատականը գտնել, հայոց ցաւը բորբոք է մնալու, հայոց վէրքը չի հասցնել ապիանայ: Ամենամեծ ցանկը մինել, ցաւի, որ հայերի համար ժառանգառ է դառնութեանը: Խանդակառուած իրենց պայմանագիրները, որ Տիք Կեփհարթ սուղ վէճարէ իր ժխտողական լոպիին կին համար:

Խանդակառուած իրենց մէջ յաղթանակով Լու Անձելըսի մէջ, ամերիկահայերը այժմ պէտք է ընդլայնեն իրենց քաղաքական աշխուժութիւնը՝ դաս մը տալու հա-

մար Փենսիլվենիային հանրապետական քոնկրէսական Պիլ Շումարը ըստ իսայառակ նամակ մը գրած է Քոնկրէսի անդամներուն՝ խնդրելով անսնցմէ չաշակցիլ սպասուող Հայոց Ցեղասպանութեան բանաձեւին:

Շումարը, անցեալ շաբաթ Ներկայացուցիչներու տան բոլոր 435 անդամներուն յղած իր «Յարգելի գործնկերներ» նամակին մէջ, անսամթաբար կոչ ըրած է՝ «զերծ մասլու բանաձեւի սատարումէն»՝ կողմէ չըռնելով պատմական այնպիսի իրաղարձութիւններու վերաբերող բանավէճի մէջ, որոնք տեղի ունեցած են հարիւր տարի առաջ, աշխարհի միւս ծալրը»: Հետաքրքրական է, թէ ինչ կը մտածէ քոնկրէսականը Հոլոքոստի մասին, որ նոյնական տեղի ունեցած է «աշ-

ծարք էջ 18

Փարամագ Մասնամիւղի Հիմնադրութեան 30 Ամեակի ՏԱՇԿԵՐՈՅՑ ԽՐԱԽԱՇԱՆՔ և Ազգային Երգերու Երեկոյ

Կազմակերպութեամբ՝

Փարամագ եւ Արքէն Կիտուր Մասնամիւղերու

Երեկոն կը խանդակառէ՝

Առօն եւ իր նուազախումբը

Հարաբ, 28 Մարտ 2015

Երեկոյեան ժամը 8:30-էն սկսեալ

Հ.Կ.Բ.Ա.-ի Կարօ Սոլանալեան Սրահէն ներս
1060 N. Allen Ave., Pasadena, CA 91104

Մուտքի Նուէր \$40

massis Weekly

Volume 35, No. 09

Saturday, March 14, 2015

Council of Europe Commissioner Publishes Report On Armenia

STRASBOURGE (RFE/RL) — Nils Muiznieks, the Commissioner for Human Rights of the Council of Europe (CE), has presented a report on Armenia based on the results of his visit to the South Caucasus country last October.

In his report the CE Commissioner addresses a number of issues concerning the administration of justice and the protection of human rights in the justice system of Armenia, in particular, in regards to the deadly 2008 post-election clashes, the conviction of an oppositionist's teenage son, non-combat deaths in the Armenia and others.

In his report the Commissioner notes that "strong perceptions persist in parts of society that justice is meted out in a selective manner, and that there appears to be a sense of sharp contrast between, on the one side, the apparent leniency towards those thought to be connected to the authorities or representing them, even if they have allegedly been implicated in grave violations and, on the other, the harsh treatment and sentences imposed upon those opposing the authorities."

"The lack of results in the investigation into the ten deaths which occurred during the March 2008 events further strengthens this perception and contributes to the low public trust in the judiciary," the report says.

The Commissioner reminds that the issue had also been closely followed by the former Commissioner, who in his 2011 report urged the Armenian authorities to pursue vigorously the investigation into the death cases and the instances of police abuse during arrest and detention, and raised the question of the command responsibility of senior police and security officials who were in charge during the events.

"One of the recommendations of that report was to ensure that the families of the victims are fully involved with and informed about the investigation, as provided for by the Court's case-law. The public should be informed of the progress and outcome of the investigation, as justice should be seen to be done," Muiznieks says.

In his March 10 report the CE Commissioner writes: "The legal aid system should be reinforced and the judicial, public and political actors should scrupulously respect the principle of the presumption of innocence prior to the assessment of facts by the competent judicial authority."

He also finds it necessary to stress the following: "A fair trial must not be undermined by prejudicial statements, in particular those made by judicial authorities and public officials."

George Clooney to Award Aurora Prize for Humanity in Armenia on April 24, 2016

NEW YORK — 100 LIVES and Not On Our Watch (NOOW) have formed a strategic partnership to increase awareness and combat genocide and human rights violations around the world.

The agreement will see cooperation and reciprocal support across projects, research, operations and the development of joint fundraising projects.

The two organisations will initially work together around the development and launch of The Aurora Prize for Awakening Humanity, beginning with Not On Our Watch's direct involvement in the Prize for its first award in April 2016.

The 100 LIVES initiative was founded by international businessmen and philanthropists Ruben Vardanyan and Noubar Afeyan and humanitarian Vartan Gregorian to demonstrate the impact of the Armenian Genocide and how many of the survivors and their families went on to lead successful lives making significant contributions to global culture, the arts, sports, science and business.

Not On Our Watch, is an organization founded by George Clooney and

other celebrities — including Don Cheadle, Matt Damon and Brad Pitt — that seeks to prevent mass atrocities. Its principal undertaking in the past few years has been to document, through satellite imagery, evidence of possible atrocities in parts of Africa; the effort is known as the Satellite Sentinel Project.

In a statement, Mr. Clooney said his group shared a common goal with the Armenian sponsors, "to focus global attention on the impact of genocide

Continued on page 3

City of Carson Unanimously Votes Against Ataturk Monument

CARSON — Voting unanimously, the Carson City Council opposed a monument on March 4, 2015 commemorating Mustafa Kemal Ataturk in the city's International Sculpture Garden, which aims to honor world leaders who have promoted peace during their lifetimes, reported the Armenian Council of America (ACA).

"In an unprecedented show of opposition to the proposed monument, the Armenian American community including the ACA, Armenian National Committee (ANC) and the Armenian Caucus of the Service Employees International Union Local 721 (SEIU 721) filled the Council Chamber to express, in solidarity, their vehement opposition to the project," said ACA Chairman Sevak Khatchadorian. "The proposed monument glorifies Ataturk, a man deemed by historians as a dictator and promoter of ethnic cleansing of

Armenians, Greeks, Assyrians, and other minorities; a movement that provided the basis for the persecution of minorities in Turkey."

Barry Heads II, representing the office of Assemblymember Mike Gipson, read a letter written by Assemblymember Gipson and co-authored by Assemblymembers Achajian, Gatto, Wilk and Nazarian. "The proposed moment.... is incredibly insensitive and insulting to the memories of those who died, and their surviving families," the letter read. "To erect a statue of Mustafa Kemal Ataturk ignores the sensitive political context behind this controversial individual, and goes against the stance taken by our representative bodies at the state and federal level. Out of respect for those who perished and the

Continued on page 3

Glendale Designates April 2015 As "Armenian Genocide Commemoration Month"

GLENDALE — The Glendale City Council Tuesday presented a proclamation designating the Month of April 2015 as "Armenian Genocide Commemoration Month." Mayor Zareh Sinanyan presented the proclamation during the regular session of the City Council to representatives of the Armenian-Genocide Centennial Committee of Western United States.

The Glendale City Council also

unanimously passed a Resolution designating April 2015 as the "Month of Commemoration of Centennial Anniversary of the Armenian Genocide"; and Taking Actions Necessary to Ensure the City and its Institutions Including Schools, Libraries and Publicly Owned Museums Properly Commemorate, Inform and Provide Education About the Genocide.

Nevada Governor Issues Armenian Genocide Proclamation

CARSON CITY — Governor Brian Sandoval, issued a proclamation commemorating the Armenian Genocide, declaring April 19-26 as the "Day of Remembrance of The Armenian Genocide," reported the Armenian Council of America (ACA).

Spearheaded by the ACA Nevada Chapter, the proclamation condemns the systematic murder and deportations of 1.5 million Armenians in the Ottoman Empire, highlighting the plight of the Armenian people and the refuge

they sought in the U.S. during that time.

The proclamation also honors the Armenian-American community in Nevada, citing that the "thriving community is a proud reminder of survival and determination even in the face of extreme injustice."

Calling upon the House of Representatives and the President of the U.S. to recognize the atrocities, the proclamation also reiterates Turkey's responsibility "to acknowledge the facts of the Armenian Genocide."

Nalbandian Shuns Israeli Foreign Minister on Jerusalem Trip

JERUSALEM (RFE/RL) — Underscoring Armenia's uneasy relationship with Israel, Foreign Minister Edward Nalbandian has not met with his Israeli counterpart or any other member of Prime Minister Benjamin Netanyahu's government during a rare visit to Jerusalem.

Nalbandian held talks instead with Israel's largely ceremonial President Reuven Rivlin on Thursday during what the Armenian Foreign Ministry described as a one-day "working visit." He also attended a concert by the Jerusalem Symphony Orchestra dedicated to the 100th anniversary of the Armenian genocide.

Ministry statements on the trip did not explain why Nalbandian failed to meet with Foreign Minister Avigdor Lieberman and other Israeli cabinet members. The ministry spokesman, Tigran Balayan, could not be reached for comment on Friday.

Nalbandian flew to Jerusalem one week after Yerevan condemned Lieberman's presence at what it considers an anti-Armenian ceremony in the Israeli city of Acre that was organized by an Azerbaijani government-linked group. The event was dedicated to the 23rd anniversary of the deaths of several hundred Azerbaijani residents of Khojaly, a small town in Nagorno-Karabakh. It was part of the group's efforts to have the international community recognize the 1992 killings as a genocide committed by the Armenians.

Lieberman was a keynote speaker at the ceremony. "We are here today to combine the experience of Israel with that of Azerbaijan so that we can prevent such tragedies from happening in the future," he said, according to Azerbaijani news agencies.

"It is inappropriate that any politician could allow himself to be dragged into the Azerbaijani cheap manipulations," Balayan said in written comments on February 26.

Lieberman already raised eyebrows in Armenia during a 2010 visit to Baku. He reportedly voiced support for Azerbaijan's territorial integrity and accused international mediators of pro-

Armenian bias in the Nagorno-Karabakh conflict.

Lieberman's deputy, Danny Ayalon, contradicted those claims in a 2011 phone call with his Armenian opposite number, Arman Kirakosian. Ayalon said Israel supports the peace efforts of the OSCE Minsk Group co-headed by the United States, Russia and France.

Armenian-Israeli relations have also been soured by Israel's large-scale arms sales to Azerbaijan. In 2012, Israeli defense officials confirmed a reported deal to provide the Azerbaijani military with more unmanned aircraft as well as anti-aircraft and missile defense systems worth a combined \$1.6 billion.

An Israeli-made Azerbaijani drone was apparently shot down by Armenian forces while flying a reconnaissance mission over Karabakh in 2011.

According to the Armenian Foreign Ministry, Nalbandian and President Rivlin stressed the need to "invigorate political dialogue" between their countries. They also agreed that the Armenian and Jewish peoples share "common responsibility to prevent crimes against humanity," a ministry statement said.

"Few nations have as many similarities as Armenians and Jews do," Nalbandian said in a speech that preceded the Jerusalem Symphony Orchestra concert later in the day. "Having endured genocides and been scattered around the world, we are proud of restoring our statehoods in the 20th century."

Nalbandian, who had served as Armenia's Paris-based ambassador to Israel from 2000-2008, went on to pay tribute to prominent Israeli and Jewish-American scholars advocating international recognition of the 1915 Armenian genocide.

Successive Israeli governments have declined to recognize the slaughter of some 1.5 million Armenians in the Ottoman Empire as genocide for fear of antagonizing Turkey. Rivlin, who is a member of Netanyahu's Likud party, called for Israeli recognition of the genocide when he served as parliament speaker in 2012.

**Զեր Ծանուցումները Վատահեղկ
«Մասիս» Շաբաթաթերթին**

T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863

email: massis2@earthlink.net

Karabakh Policemen Face Dismissal for Violent Crackdown

STEPANAKERT — Police in Nagorno-Karabakh on Friday moved to sack ten officers for their violent response to dozens of opposition activists from Armenia who attempted to enter the territory in late January.

An ad hoc police commission petitioned the Karabakh police chief, Kamo Aghajanian, to fire them and take disciplinary action against 15 other policemen as a result of a month-long inquiry. It said they committed "blatant" abuses when security forces confronted a motorcade of some 30 cars carrying leaders and members of the Yerevan-based group Founding Parliament.

Aghajanian did not immediately act on the recommendation.

The car procession was stopped by the Karabakh police at Armenia's border with Nagorno-Karabakh Republic (NKR) on January 31. An Internet video of the incident shows that some of the oppositionists were beaten up despite not attempting to break through the police cordon. Many

of the cars were vandalized by uniformed policemen and plainclothes men even as they sped away from the scene.

The authorities in Stepanakert initially defended the use of force, saying that it prevented clashes between the Founding Parliament activists and Karabakh Armenians unhappy with the group's decision to take its campaign for "regime change" in Armenia to Stepanakert. Still, Bako Sahakian, the NKR president, ordered a "meticulous" police inquiry into the violence.

Sahakian discussed the probe with senior police officials on February 27. He told them to finish it and publicize its results "as soon as possible."

Earlier in February, the Founding Parliament leader, Zhirayr Sefilian, said he and his associates will again try to stage a rally in Karabakh soon. He dismissed Karabakh officials' claims that anti-government rallies in Stepanakert would endanger Karabakh's security given the recent upsurge in fighting with Azerbaijani forces.

Armenia and Lebanon Deepen Military Cooperation

YEREVAN (Armradio.am) — Armenian Defense Minister Seyran Ohanyan received today the delegation of the Ministry of Defense of Lebanon led by Brigadier General Manuel Kirejian. Lebanon's Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary to Armenia Jean Makaron also participated in the meeting.

The parties discussed issues related to the cooperation between the two countries in the field of defense. The Armenian Defense Minister stressed the need to establish high-level military-political relations and briefed the guests on the priority direc-

tions of cooperation.

The Lebanese side also reiterated the willingness to take the warm friendly relations between the two countries to a new level of cooperation.

The same day the delegation was hosted by Deputy Defense Minister David Tonoyan. A wide range of issues of reciprocal interest was discussed.

The parties reached agreements on the exchange of experience in a number of spheres. Issues related to the modernization of the agreement on military cooperation signed between the two countries in 2001 and the plan of cooperation for 2015 were discussed.

Councilmember O'Farrell Introduces “Armenian Genocide Memorial Square”

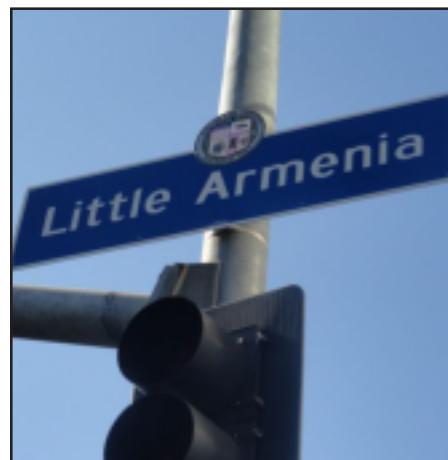
LOS ANGELES -- Los Angeles City Councilmember Mitch O'Farrell introduced a motion in the Los Angeles City Council this week, directing the Los Angeles Department of Transportation to name the “Little Armenia” intersection of Hollywood Blvd and Western Ave ‘Armenian Genocide Memorial Square’ and to erect memorial signs in the area. The item will return to council for a vote in the next couple of weeks.

The following is the motion as introduced:

The City of Los Angeles is home to one of the largest communities of the Armenian Diaspora. The vast Armenian Diaspora can be primarily attributed to the Armenian Genocide in 1915, perpetrated by Ottoman Turkey, during which one and a half million Armenians were massacred and many more forced to flee their ancestral homeland.

One hundred years later, there is still no recognition of these historical facts by the Turkish government, the successor state of the Ottoman Empire. The Armenian community in Los Angeles works tirelessly to achieve this recognition from the Turkish government and from governments throughout the world in order to raise awareness of this heinous crime against humanity.

April 24th, 2015 marks the 100th anniversary of the Armenian Genocide. Every year, Armenian communities in Southern California organize events to raise awareness of the Genocide and to honor those who lost their lives in 1915. The largest of these events is an annual march by thousands of people, which takes place in Little Armenia. This year, for the 100th year without recognition, the march will have a different design and is expected to draw the largest turnout to date. This year's event is called “The March for Justice.” It will begin in Little Armenia and end six miles away

at the Turkish Consulate. This annual march raises awareness for not only the Armenian Genocide, but also promotes the importance of working together to prevent genocides elsewhere in the world.

The centennial of the Armenian Genocide marks 100 years of the Armenian community living without recognition of their past. Considering that the march takes place in Little Armenia, the symbolism of naming a square in honor of Armenian Genocide Remembrance would be overwhelmingly appreciated by the Armenian community in Los Angeles and throughout the world. Little Armenia, located in the 13th Council District, is the only designated Armenian neighborhood in the nation; and naming a square, in Little Armenia, that honors the one and half million lives lost 100 years ago would be cherished by all Armenians. The City can assist in creating this tangible space of commemoration for a community that deserves a physical landmark in honor of their continued struggle.

I THEREFORE MOVE that the intersection at Hollywood Boulevard and Western Avenue be named as “Armenian Genocide Memorial Square” and that the Department of Transportation be directed to erect permanent ceremonial sign(s) to this effect at this location.

George Clooney to Award Aurora Prize

Continued from page 1

as well as putting resources toward ending mass atrocities around the world.”

Ruben Vardanyan said: “We are excited to join forces with Not On Our Watch in this strategic partnership to advance our common goals which are directly aligned. The Aurora Prize will raise awareness on the selfless work of humanitarians and our partnership with Not On Our Watch will ensure we develop the full potential of the Aurora Prize to make it as effective as possible.”

Along with honoring past survivors and saviors, the program will establish the Aurora Prize for Awakening Humanity as a means to empower modern-day saviors. According to The New York Times, the annual grant of \$1 million will be awarded to a recipient who will, in turn, present it to the organization identified as the inspiration for their action.

The Aurora Prize brings together leading human rights luminaries from

around the world including Academy Award winner George Clooney, Nobel Peace Prize winners Elie Wiesel and Oscar Arias, former UN High Commissioner for Human Rights, Mary Robinson, UN Secretary-General Advisor on Genocide, Gareth Evans, globally respected human rights activist Hina Jilani and President of the Carnegie Corporation of New York, Vartan Gregorian, to serve on its Selection Committee.

The Aurora Prize was named after Aurora Mardiganian who, as a child, was forced to witness the atrocities of the Armenian Genocide, including losing her father and brothers. Against the odds she survived and went on to devote her life to providing humanitarian relief and raising awareness of the Armenian Genocide, including starring in a famous film called *Ravished Armenia* in 1919.

Mr. Clooney is to award the inaugural prize at a ceremony to be held in Yerevan, the capital of Armenia, on April 24, 2016, the sponsors said in a statement.

Hague Hosts Conference on Armenian Genocide Legacy

A conference, entitled “Legacy of the Armenian Genocide 100 years later” was held at the Institute for Global Justice in The Hague, Netherlands.

The conference was organized by the National Institute for War, Holocaust and Genocide Studies (NIOD) of the Netherlands, Institute for Armenian Studies at the University of South California and Centennial Project Foundation, Armenian Foreign Ministry’s press office reports.

The conference kicked off on March 5, with a discussion and screening of the film “Grandma’s Tattoos” at the Humanity House of The Hague.

Dr. Ronald Suny, director of the Eisenberg Institute for Historical Studies, the Charles Tilly Collegiate Professor of Social and Political History at the University of Michigan, and Emeritus Professor of political science and history at the University of Chicago and Dr. Ugur Umit Ungor from the Department of History at Utrecht University, Research Fellow at the Institute for War, Holocaust, and Genocide Studies in Amsterdam) offered remarks.

During the conference on March 6-7, well-known scholars and researchers delivered speeches, discussing the consequences of the Armenian Genocide from different perspectives, as well as mechanisms for preventing future acts of genocide. Prominent lawyer Geoffrey Robertson touched upon the issues of law and policy; Associate Dean of George Washington University Susan Karamian reflected on the issues of acts of genocide at the international courts; Nolwenn Guilbert and Sun Kim, who worked at International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia, presented research on recognition and reparation; Najwa Nabti, University of Arizona, talked about impunity of sexual assaults against Armenian women during the Armenian Genocide and consequences’

lawyer at International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia, President at Centennial Project Foundation Alekris Demirchyan observed issues on failure of judicial systems.

Doctor Anthonie Holslag at the University of Amsterdam, editor of Agos newspaper Ferda Balancar, Esra Elmas from Istanbul Bilgi University and Ayda Erbal from New York University dwelled on the cultural expressions of the Armenian Genocide, and the history and current situation of coverage of the Armenian Genocide by the Turkish media and in the Turkish society, as well as the real picture and tendencies in the political and public circles. Dr. Lisa Siraganian from Southern Methodist University and Dr. Marie-Aude Baronian from University of Amsterdam discussed the reflection of the Armenian Genocide in film industry.

On March 7, Professor Hannibal Travis from Florida International University, Professor Levon Chorbajian from the University of Massachusetts and Dr. Seyhan Bayraktar, University of Zurich, observed issues of premeditation and denial. Dr. Umit Ungor touched upon the role of the Armenian Genocide in the militarization issues in the XX century.

Dr. Yaqoob Biyak from the International Tribunal for the former Yugoslavia dwelled on the demographic and statistical research issues were in the context of the Armenian Genocide. Methodology of lecturing on acts of genocide was presented by Joyce Sahyouni from Collège Durocher Saint-Lambert, Quebec, and Dr. Barlow Der Mugrdechian, California State University, Fresno, discussed expressions of the Genocide in the Armenian literature. Dr. Nanor Kebranian from Columbia University and Dr. Eugene Sensenig-Dabbous from University of Notre Dame reflected on cultural heritage and denial issues.

City of Carson Votes Against Ataturk Monument

Continued from page 1

loved ones they left behind, we voice our opposition.”

Speaking on behalf of the Turkish community was Consul General of Turkey, Raife Gulru Gezer, who listed the names of political and religious leaders who have praised Ataturk. She continued by citing names of Armenians who were honored by Ataturk and insisted that the monument would be commemorating a remarkable leader and founder of the modern Republic of Turkey. Aris Aganos, founder of the American Hellenic Council, shared with the Council his memories of the haunting stories told by family members about the burning of Smyrna by the Turks.

Other elected officials who voiced their concerns in opposition to the monument included City of Montebello Mayor Jack Hadjinian, Glendale Mayor Zareh Sinanyan and Glendale City Clerk Ardashes Kassakhian.

Both sides of the aisle provided testimony, however only 6 speakers from each side were allowed to speak due to time constraints and an overwhelming number of speakers – there were 298 speakers in opposition to the monument and only 101 in support of the monument.

The Mayor had proposed a motion to move the item to the next Council Meeting, however Council-members Robles and Holmes insisted on voting for the motion. After speaking to the audience about the importance of reconciliation and moving forward in unity, Mayor Dear, a history instructor, expressed that he is a proponent of acknowledging the Armenian Genocide and that there are revisionists who try to deny that such an event occurred in history.

“The monument would bring bad notoriety to the City of Carson,” said Councilmember Holmes and continued by stating that city should not accept the gift.

Armenian Genocide Times Square Commemoration on April 26

NEW YORK, NY—The 100th anniversary of the Armenian Genocide will be held in Times Square (43rd St. & Broadway) on Sunday, April 26 from 1:45 – 4 pm. This historic event will pay tribute to the 1.5 million Armenians who were massacred by the Young Turk Government of the Ottoman Empire and to the millions of victims of subsequent genocides worldwide.

The Divine Liturgy and Times Square program will begin with church services at 10 am at St. Vartan Armenian Cathedral, located at 630 Second Avenue at 34th Street. His Eminence Archbishop Khajag Barsamian will serve as celebrant and His Eminence Archbishop Oshagan Choloyan as homilist. The procession to Times Square will start at 12:00 pm and the program, which will feature speakers from the political, media and scholarly fields, will begin at 1:45 pm. Guest artist is acclaimed musician Sebu Simonian from the Los Angeles-based indie pop band Capital Cities. Dr. Stephen Smith, Executive Director of the USC Shoah Foundation, will serve as keynote speaker. The Areni Choir will be singing the Armenian and American national anthems as well as God Bless America.

For parishes organizing transportation to New York, buses should drop off passengers at Second Avenue and park on 35th Street (between First and Second Avenues). Buses will depart for Times Square following services and park on 42nd Street (between 6th Avenue and Broadway). Passengers will be picked up from Times Square (at 43rd Street and Broadway, between 4:30 pm and 5 pm). Sandwiches will be available after services. All events will move forward, rain or shine.

For more information on the procession, buses, floats and volunteers, please contact: Edward Barsamian (procession), 347-556-2666, Leo Manuelian (buses), 917-418-3940, Sona Manuelian (buses), 551-427-8763, Edward Boladian (floats) 917-885-0221, Tigran Sahakyan (volunteers) 212-444-8003

The 2015 Genocide Commemoration in Times Square is organized by the Mid-Atlantic Knights and Daughters of Vartan in affiliation with the Armenian Genocide Centennial Committee of America (Eastern Region).

This event is free and open to the public. For more information visit www.kov.org, www.april24nyc.com,

On The Monster's Back: Heroism, Love, and Survival

One man's daring escape from the Armenian Genocide of the Great War

In 1908, a twelve-year-old Armenian boy and his mother find themselves the only members of their family left in Turkey after the others are smuggled away to America. The two are in the city of Smyrna and watch horrified as events build toward hundreds of thousands of their fellow Armenians being caught up in the genocidal events unfolding.

By 1915, the Turkish government has ordered the elimination or deportation of all Armenians. From a nightmare dream, Souren, now nineteen, realizes that his only chance of survival is by deception of the corrupt government and military—the monster in his nightmare. As long as he remains on the monster's back it cannot devour him. His amazing journey leads him through a series of audaciously creative deceptions and daring escapes until he finds protection as a trusted aide to a German general—for

a time.

Based on the personal memoirs of Souren Barkev Tahsjian and years of conversation with the author, "On the Monster's Back" by Robert Lamson is a stirring story of courage, devotion, wit, and survival that also illuminates the parallels between that one hundred year old tragedy in Turkey and present-day events.

Robert Lamson is an author and senior business counselor. A former defense economist, he holds a BA in economics from Yale University and a PhD in economics from the University of Washington. He has been cofounder and senior executive of several successful technology companies, and most recently is founder of Historical Accounts Repository Partners (HARP), a 501(c)(3) educational foundation. HARP is focused on bringing to light the stirring true personal stories such as in this book. His previous publica-

Exhibition of Armenian Genocide World Press Coverage and Lecture Series to be Held at Skirball Center

April 8 7:30pm	April 9 7:30pm	April 10 7:30pm
Opening Night Reception Keynote Speaker Dr. Hayk Demoyan Director of the Armenian Genocide Museum-Institute Yerevan, Armenia	Economics of the Armenian Genocide Speaker Dr. Ugur Ümit Üngör Associate Professor of History Utrecht University, The Netherlands Moderator Kurken Berksanlar AGBU Asbeds	Forcefully Islamized Armenians Panelists Abp. Hovnan Derderian Primate of the Western Diocese Raffi Bedrosyan Writer, activist, Toronto, Canada Moderator Kurken Berksanlar AGBU Asbeds

LOS ANGELES -- The publication of Armenian Genocide Museum-Institute Director Dr. Hayk Demoyan's "Armenian Genocide: Front Page Coverage in the World Press" is a resounding wake-up call for the world, for people of conscience who value life and integrity.

The illustrations and images revealed from the archives of various international newspapers have been amassed not only as a book, but also as an exhibition which, at the initiative of the AGBU Asbeds, will be available for public viewing from April 8-10, 2015, at Skirball Cultural Center in Los Angeles (2701 North Sepulveda Blvd., Los Angeles, CA 90049). The exhibit will be open from 11AM – 10 p.m., while the lectures begin at 7:30 p.m. The three-day exhibition and lecture series, under the heading "What the world witnessed a century ago," is an exceptional opportunity to bring together our Armenian and non-Armenian peers alike. All events are free and open to the public.

The schedule is as follows:
Wednesday, April 8, 2015: Exhibition Opening and Reception:

Featuring greetings as well as remarks by official guests. Message by AGBU Asbeds Chairman Dr. Harout Yaghsejian and keynote speech by Armenian Genocide Museum-Institute Director Dr. Hayk Demoyan from Armenia.

Thursday, April 9, 2015: Economics of the Armenian Genocide and its Consequences:

Dr. Ugur Ümit Üngör (Associate Professor of History at Utrecht University, Institute of War, Holocaust, and Genocide Studies, Amsterdam, The Netherlands) will lecture on the aforementioned topic. The lecture will be in English. Mr. Kurken Berksanlar, former Chairman of the AGBU Asbeds, will moderate.

Friday, April 10, 2015: Forcefully Islamized Armenians:

Who are they, how many are there, and what should their numbers have been today. Do Armenia, Armenians, and the Armenian Apostolic

tion is a nonfiction work on military spending and the economy, Beyond Guns and Butter, coauthored with Glenn Pascall.

One quarter Armenian via his

Church recognize them? Panel discussion featuring H.E. Archbishop Hovnan Derderian, Primate of the Western Diocese, and Mr. Raffi Bedrosyan, community activist and writer from Toronto, Canada. Moderated by Mr. Kurken Berksanlar former Chairman of the AGBU Asbeds.

"Armenian Genocide: Front Page Coverage in the World Press" is a 260 page volume (9" x 12") encompassing sketches, illustrations, and photographs published in a number of international newspapers from the last quarter of the 19th century to the first quarter of the 20th century, with descriptors in Armenian and English. Browse through its pages, look into the depths of each photograph, and grasp its implication. As you journey through the pages you will be transported to the past and feel yourselves in the midst of the horrors endured by our people, a journey of death or, by some miracle, escape, migration, and new life.

It is a volume that awakens humanity in man, prepared in a simplistic style yet with content that stirs the soul of the reader. The book was published in Yerevan in 2014, at the threshold of the Armenian Genocide Centennial, under the patronage of the Armenian Genocide Museum-Institute and by the sponsorship of the Armenian General Benevolent Union Asbeds Committee.

Dr. Demoyan writes in the prologue, "The publications dealing with the persecution of Armenians that appeared on the front pages of European and American newspapers are especially interesting, and are indicative of the topicality of the Armenian Genocide at the time and of the intensity of the desire to know what was happening to the Armenians."

The book is presented in five headings chronologically, beginning from the mid-19th century until the first quarter of the 20th century.

Thus, three incredibly fascinating events await us. Let us meet at Skirball Center on Wednesday, April 8 to Friday, April 10, 2015.

paternal grandmother, Lamson and his wife of 50 years live in Seattle. Together they have two daughters and five grandchildren.

DEUTSCHE WELLE.

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. ԳԵՐՄԱՆԻԱՆ ՄԵՂԱԻՈ՞Ր Է

Գերմանական միջազգային հեռարձակող Deutsche Welle-ն ծառալուն յօդուած է հրապարակել՝ անդրադառնալով Հայոց ցեղասպանութեան ընթացքում Գերմանիայի դերակատարութեանն ու Պեռլինի՝ Ցեղասպանութեան ճանաչման հարցում որդեգրած քաղաքականութեանը: Ներկայացնում ենք այն ստորեւ՝ որոշ կրծատումներով:

«Վկայ» թէ՝ մեղակից: Պեռլինի պատմաբանների համագումարում բանավիճում էին 100 տարի առաջ տեղի ունեցած Հայոց ցեղասպանութեան ընթացքում Գերմանիայի դերի շուրջ: Վերջերս ի յայտ եկած արդիւնքները ցոյց են տալիս, որ Գերմանիայի մեղքն առելի շատ էր, քան ենթադրում էր նախկինում:

1916թ. Սեպտեմբերի 29-ին գերմանական Ռայխսթագում դիւսնագէտ Գոթլիբ ֆոն Հագովը խորդհրդարանին էր տուել թուրքիայում՝ այն ժամանակ Օսմանեան կայսրութիւնում, տեղի ունեցած արարակի իրադարձութիւնների մի հաշուեգրութիւն:

Հաշուեգրութիւնը տեղի ունեցած տեղահանումների եւ մահապատիճների մասին էր: Այդ ժամանակ Գերմանական կայսրութիւնը գաղութիւներ ունէր, այն նաեւ Օսմանեան իշխանութեան դաշնակիցն էր, որը նախքան Առաջին աշխարհամարտը նախաձեռնել էր քրիստոնեալ Հայերի զանգուածացին հալածանքները: «Մենք արեցինք այն ամէնը, ինչ հնարաւոր էր», - ասել է եագովը՝ ի պաշտպանութիւն Գերմանիայի պասիւութեանը:

Զանգուածացին սպանութիւնների նկատմամբ լուռ համաձայնութիւնը Պեռլինը Միջազգային պատմաբանների համար էր:

Պատմաբանների համար ապացուած փաստ է հայերի տեղահանումների գործընթացում Գերմանական կայսրութեան ներգրաւուածութիւնը: Այնուամենայնիւ, ամբողջովին պարզ չէ գերմանացիների իսաղացած դերը: Նրանք պարզէին վկաներ էին, թէ՝ մեղսակիցներ:

Պեռլինում 160 պատմաբան-

ներ կենտրոնացած էին հայերի կրած տառապանքներում Գերմանիայի մեղակից դերի շուրջ: Ըստ Երեւանի Պետական Համալսարանի հայ պատմաբանն Աշոտ Հայրունու՝ գերմանացիները յանցակից են համարութիւնը իրենց լուռութեան եւ սառը անտարբերութեան պատճառով:

Գերմանական կառավարութիւնը պարզապէս կանգնել եւ հետեւում էր՝ ինչպէս էին երիտրուրքական կայսրութիւնը արտաքսում հայերին թուրքիայից մինչեւ Միջագետքի անապատները, ժամանակակից իրաքի, Քուէյթի եւ Սիրիայի տարածաշրջանները: Գերմանացիներն էլ պահում էին, որ չին ուզում իսակները, չնայած նրան, որ քաջատեղեակ էին ամէն ինչից:

Փոտսդամի համալսարանի պատմաբան Քրիսթին Փշիխուլցը որեւէ կասկածներ չունի. կարդացած լինելով Գերմանիայի Արտաքին գործերի նախարարութեան արձանագրութիւնները՝ նա եղակացնում է, որ գերմանական կառավարութիւնը մանրակրկիտ տեղեկութիւններ ունէր Օսմանեան կայսրութիւնում հայ ընակչութեան համարէպէս կործանարար քաղաքականութեան վերաբերեալ: Տարահանումները, մահապատիճներ եւ հարկադիր աշխատանք, գերմանացի դիւսնագէտները մանրամասն նշում էին այդ ժամանակ տեղի ունեցող ամէն ինչ: Պատմական վկաները քաջատեղեակ էին այդ վայրագութիւններից, ինչպէս վկայում է 1915թ. Յուլիսի 7-ին ուղարկուած կոնստանդնուպոլսում Գերմանիայի դեպանի ուղերձը կայսրութիւնը մտադիր է ոչնչացնել թուրքական կայսրութիւնում ապրող հայ ազգին»:

Լեփսիուսհառուսից՝ փոտսդամեան բարձր որակաւորում ունեցող հետազոտական ինստիտուտից պատմաբան Ռոլֆ Հոլմֆելդն ասում է. «1915-1916 թթ. Օսմանեան կայսրութեան տարածքում տեղի ունեցած ցեղասպանութիւնից գերմանական կառավարութիւնը պաշտօնապէս տեղեակ էր առելի քան 100 տարի»:

Գերմանական կառավարու-

թեան պաշտօնեաները միշտ խուսափում էին Հայաստանի մասին խօսելիս օգտագործել «ցեղասպանութիւն» բառը: Դրա փոխարէն ասում էին «կոտորած» կամ «տեղահանում»:

2015թ. Փետրուարին Գերմանիայի ձախական կուսակցութիւնը խորհրդարանում քննարկման է դրել թուրքիայում հայերի հետ տեղի ունեցած հալածանքների համար բառեղի օգտագործման թեման, սակայն կառավարութիւնը որոշել է շարունակել օգտագործել նոյն եղագանութիւնը՝ պատճառաբանութիւնը՝ որ չի ուզում վտանգի հնարակել հայ-թուրքական հաշտեցումը: Գերմանական կառավարութիւնն այս հարցի քննարկումը թողնում է ակադեմիական ներկայացուցիչների շրջանում:

Հայաստանը, առելի քան 20 երկրներ եւ Պեռլինեան համագումարի պատմաբանների զգալի մեծամասնութիւնն այդ ժամանակուած կարագարածութիւնները ցեղասպանութիւն են համարում: Համաձայն այսուղի ՄԱԿ-ի 1948թ. Ցեղասպանութեան կոնվենցիայի հետ:

Թուրքիայի նախկին վարչապետ, այժմ նախագահ Ռեժեփ Թայիփ Էրդողանը զգեթէ մէկ տարի առաջ կոտրել է այս թեմայի շուրջ թուրք պաշտօնեաների՝ տասնամեակների հնութեան լուռութիւնը: Նաներողութիւն է խնդրել զուհերի նախարար առաջանձան ամանակալ կայսրի իշատակին: Սակայն շատ փոքր լոյս կայ, որ այս հարցի շուրջ որեւէ բան դեռ կը փոխուի: Ցայսօր Գերմանիայի Արտաքին գործերի նախարարութիւնը յացտարարում է, որ դեռ պարզ չէ՝ ով էներկայացնելու Գերմանիան Հայաստանի պատմաբանութիւնից:

Նախկին Արեւելեան Գերմանիայի մարդու իրաւունքների պաշտպան եւ խորհրդարանում Սոցիալդեմոկրատների նախկին ներկայացուցիչ Մարկուս Մեքելը Բունդեսթագում էր, երբ 10 տարի առաջ Հայոց հարցն առաջար անգամ դրուեց: «Նոյնիսկ այն ժամանակ թուրքիայի վերաբերեալ ոչ մի բանաձեւ է ասել էր կութիւնը լուռութիւնը: Համարական մարդկան դրուեց:»

«Նոյնիսկ այն ժամանակ թուրքիայի վերաբերեալ ոչ մի բանաձեւ է ասել էր կութիւնը լուռութիւնը: Համարական մարդկան դրուեց:»

«Նոյնիսկ այն ժամանակ թուրքիայի վերաբերեալ ոչ մի բանաձեւ է ասել էր կութիւնը լուռութիւնը: Համարական մարդկան դրուեց:»

«Նոյնիսկ այն ժամանակ թուրքիայի վերաբերեալ ոչ մի բանաձեւ է ասել էր կութիւնը լուռութիւնը: Համարական մարդկան դրուեց:»

«Նոյնիսկ այն ժամանակ թուրքիայի վերաբերեալ ոչ մի բանաձեւ է ասել էր կութիւնը լուռութիւնը: Համարական մարդկան դրուեց:»

«Նոյնիսկ այն ժամանակ թուրքիայի վերաբերեալ ոչ մի բանաձեւ է ասել էր կութիւնը լուռութիւնը: Համարական մարդկան դրուեց:»

«Նոյնիսկ այն ժամանակ թուրքիայի վերաբերեալ ոչ մի բանաձեւ է ասել էր կութիւնը լուռութիւնը: Համարական մարդկան դրուեց:»

«Նոյնիսկ այն ժամանակ թուրքիայի վերաբերեալ ոչ մի բանաձեւ է ասել էր կութիւնը լուռութիւնը: Համարական մարդկան դրուեց:»

«Նոյնիսկ այն ժամանակ թուրքիայի վերաբերեալ ոչ մի բանաձեւ է ասել էր կութիւնը լուռութիւնը: Համարական մարդկան դրուեց:»

«Նոյնիսկ այն ժամանակ թուրքիայի վերաբերեալ ոչ մի բանաձեւ է ասել էր կութիւնը լուռութիւնը: Համարական մարդկան դրուեց:»

«Նոյնիսկ այն ժամանակ թուրքիայի վերաբերեալ ոչ մի բանաձեւ է ասել էր կութիւնը լուռութիւնը: Համարական մարդկան դրուեց:»

«Նոյնիսկ այն ժամանակ թուրքիայի վերաբերեալ ոչ մի բանաձեւ է ասել էր կութիւնը լուռութիւնը: Համարական մարդկան դրուեց:»

«Նոյնիսկ այն ժամանակ թուրքիայի վերաբերեալ ոչ մի բանաձեւ է ասել էր կութիւնը լուռութիւնը: Համարական մարդկան դրուեց:»

«Նոյնիսկ այն ժամանակ թուրքիայի վերաբերեալ ոչ մի բանաձեւ է ասել էր կութիւնը լուռութիւնը: Համարական մարդկան դրուեց:»

«Նոյնիսկ այն ժամանակ թուրքիայի վերաբերեալ ոչ մի բանաձեւ է ասել էր կութիւնը լուռութիւնը: Համարական մարդկան դրուեց:»

«Նոյնիսկ այն ժամանակ թուրքիայի վերաբերեալ ոչ մի բանաձեւ է ասել էր կութիւնը լուռութիւնը: Համարական մարդկան դրուեց:»

«Նոյնիսկ այն ժամանակ թուրքիայի վերաբերեալ ոչ մի բանաձեւ է ասել էր կութիւնը լուռութիւնը: Համարական մարդկան դրուեց:»

«Նոյնիսկ այն ժամանակ թուրքիայի վերաբերեալ ոչ մի բանաձեւ է ասել էր կութիւնը լուռութիւնը: Համարական մարդկան դրուեց:

ՄԱՍԻՍԻՔ

ԵՐԱՆՈՒՀԻԴԻ ՂԱԶԱՄԵԱՆ

Կեանքը այնպիսի անակնկալ-ներ կը վերապահէ երբեմն, որ տոխուած կ'ըլլանք ըսելու «ուր-կէ» ուր»: Եղբայրու հեռաձախնեց անցեալները «չես կրնար երեւա-կայել թէ ինչ կայ ձեռքերուս մէջ այս վայրկեանիս» ըսելով: Ուրա-խութիւնը կը լսէի ձայ-նին մէջ, բայց երեւա-կայել չէի կրնար: «Կա-րապետ Մելգոնեանին գաւազանը», - ըսաւ: Ուրկէ» ուր ... եգիպ-տոս, կեանքի վերջին տարիները կիպրոս, ապրած մէծ բարերա-րին գաւազանը անցած էր Ատլանտեան Ովկի-անուը եւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգնե-րու ամբողջ տարածքը եւ գտնուած նախկին յունահայ եղրօրս ձեռ-քը:

Օրեր վերջ ես ալ առիթը ունեցայ ակ-նածանքով, ամենայն զգուշութեամբ ձեռքե-րուս մէջ առնելու մօտ դարու մը հեռաւորու-թենէն եկող այդ մա-տոնքը: Ձեմ գիտեր թէ նիւթական ի՞նչ ար-ժէք կը ներկայացնէ խաղողի ողկոյզներով արծաթա-նաշխ հնամենի գաւազան մը, սա-կայն ինծի, եղբայրներուս, Մել-գոնեանցիներուս, Մելգոնեան եղ-բայրներու բարերարութեան ար-ժէքին գիտակից անհատներու հա-մար անգին է ան: Հպումը անոր հետ աշահամբոյր էր կարծես: Խո-նարհիլ էր անոնց առջեւ՝ որոնք իրենց ամբողջ հարստութիւնը նուի-րաբերելով ազգին, Հայոց Յեղաս-պանութենէն ճողովրած որբուկե-րուն համար հիմնեցին կիպրոսի մէջ Մելգոնեան Կրթական Հաստա-տութիւնը, որ շատ շուտով դար-ձաւ Միհիւռքի ամենէն փայլուն

Հայակերտումի, Հայրենասիրու-թեան, դէպի Հայկական եւ միջազ-գային մշակոյթը մէր զարգացնող կեղրոններէն մին, եզակի իր գիշե-րոթիկը լլալու հանգամանքով: Իրա-դորձուեցաւ բարերարին երազը՝ «իմ դպրոցս պէտք է մեր վրէժը լուծէ. այդ որբ ձագուկները պէտք է իրենց հօրենական տունը նորէն շինեն, եւ անոնցմէ պէտք է պատ-

րաստենք մէր նոր մէծերը»: Կը պղտորին այս վայրկեանին աչ-քերս, երբ կը մտածեմ թէ ազգին այնքան մէծեր-դաստիարակներ, տնօրէններ, գրողներ, խմբագիր-ներ, երաժիշտներ եւ ընդհանրա-պէս գիտակից հայեր տուող այդ դարբնոցին դռները փակ են տաս-նամեակ մը արդէն:

Թէ ինչպէս «փրկուած» է գաւազանը եւ հասած Հարաւային Քալիֆորնիա ... Շնորհիւ Մելգոն-եան եղբայրներու քաղաքակից-կե-սարացի-Արամ Եսայէանի եւ իր ազնուակայլ, բոլորին յարգանքն ու համակրանքը վայելող դուստ-րին, որ իր աշքի լոյսին պէս տէր կանգնած է անոր: Արամ Եսայէան, Կեսարիոյ մէջ աւարտելէ ետք հայ-կական նախակրթարանը, յաճա-խած է Թալասի ամերիկեան քոլէ-ճը, ապա՝ ծառայած օսմանեան բանակին մէջ: Փոքրամասնութիւն-ներուն, մանաւանդ Հայերուն պար-տադրուած անտանելի ծառայու-թեան պայմաններէն եւ հաստատ մահէն ապատիլ փոքրելով, խոյս կու տան ընկերներով ու կը յանձն-ուին, թուրքերը փախուստի մատ-նած անգլիական գորքերուն:

Մահմանադրութեան վերա-հաստատումէն վերջ, որու հիման վրայ զինուորական ծառայութեան իրաւունք կը տրուէր փոքրամաս-նութիւններուն, մէծ եղած է թիւը հայ երիտասարդներու, որոնք ըն-դունուած են Հարպիյի օսմանեան զինուորական վարժարանը, ստա-ցած են բարձր աստիճաններ, մաս-նակցած են Պալքանեան եւ Ա. Համաշխարհային պատերազմնե-րուն, պաշտպանելով իրենց «օս-մանեան հայրենիքը»: Երբ կը սկսի, սակայն Ա. Համաշխարհային պա-տերազմը Օգոստոս 1, 1914-ին, երիտթուրք դահիճները առիթը կ'օգուագործեն իրականացնելու հա-յութիւնը բնաջնջելու ճիւղային իրենց ծրագիրը: Նախ կը զօրակո-չեն 20-46 տարեկան տղամարդիկը, աւելի ուշ՝ 17-20 տարեկանները եւս, անպաշտպան կացուցանելով մնացեալ ժողովուրդը: Նախ զէնք կը տրուի զօրակոչիկներուն, բայց երեք ամիս վերջ կը զինաթափ-ուին, կը դրկուին աշխատանքի ջոկատներ, ուր իրենց տաժանա-կիր աշխատանքին դիմաց կը վար-ձատուին կտոր մը չոր հացով եւ

Տար. թ 19

ՀԱՅԸ ԵՒ ՎԵՐՋԸ. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻՍԻՍԻԿԱ

Ես՝ ինքը կեանին եմ, յարատեւումը, անմահութիւնը...

Գէորգ էմին, «Յաւերծի նամբորդը»

Հի վերջը աչքիս մի տեսակ յաջող չանցաւ:

Հիմա քննարկենք: Ի՞նչ իրո-ղութիւններից են ելնուում եւ ի՞նչ են ներկայացնուում այս պատմութիւնները:

1) Նախ, հայերը կապ չունեն Նոյի ու նրա ժառանգների հետ: Մենք այստեղ եղել ենք մինչեւ Նոյի: Ուրեմն, մենք մարդկութիւններից հին ենք: Մարդկութիւնից դուրս ենք, մի հին, հասպամական փորձը:

Այս պատմութիւնները՝ Աղամ, Նոյ, Արմագեղոն եւ այլն, հին հրէական առասպելներ են, բանա-հիւսութիւն: Նրանք դա մացըրել են իրենց Սուրբ գիրքը, որը, յետա-գայուում, քրիստոնէութեան եւ իս-լամի միջոցով տարածուել է ողջ աշխարհում: Հատ ժամանակակից գիտութեան, Աղամի, Նոյի ու Ար-մագեղոնի մասին «լուրերը» չեն համապատասխանուում իրականութեանը: Բայց մարդը, շատ յաճախ, ձգտուում է հաւատալ, եւ ոչ քննել ու հասկանալ: Եւ այս պատմութիւններին հաւատացողներն աշխար-հուում դեռ շատ ու շատ են:

Աշխարհն անընդհատ զարգա-նում է, փոփոխուում: Փոլուում են մօւեցումները, քարացած հին կար-ծիքները ջախջախսուում են, հնա-նում եւ մուացուում: Ի յայտ է գալիս նորը, աւելի ճշգրիտը, աւելի առաջադիմականը: Հին առասպելներին փո-խարինելու են գալիս նորերը:

«Մենք ծնուել ենք, որ հերքաթը դարձնենք իրականութիւն», ահա սովետական մի հին երգի բառերը: Դրանից յետոյ ի՞նչ է մնուում՝ նոր հերքիթ յօրինել եւ այն դարձնել իրականութիւն:

Եւ ահա, հին հրէական բանա-հիւսութիւնից յետոյ ներկայացնենք նոր հայկական բանահիւսու-թիւնը: Նրանցը հին է, մերը՝ նոր, նրանցը արդէն մացըրել է Սուրբ գիրք, իսկ մերը դեռ սպասուում է դրան: Եւ ի՞նչ ենք տեսնուում:

Մեր նոր բանահիւսութեան

ամենայայտնի, բայց ամենաքիչ ու-սումնամիրուած ժանրուում՝ անեկ-դունութեան երբեմն նոյնպէս հան-դիպում են աշխարհի ու մարդկու-թեան մկզքի ու վերջի ժեմաները, կապուած հայերի հակասապրի հետ, հենց մեզ հետաքրքրուու համատեքս-տուում: Եւ այսպէս:

4) Մարդկութիւնը ծագուում է երեւանի կրէսի արուեստին, ունէին վարժեցրած փողը եւ այլ կենդա-նիներ (այդ նոյն փողը էին, որոնք յետագայուում կաշառուեցին պար-սիկներից եւ կուռում էին Վարդա-նանց գէմ): Այսինքն, քաղաքակր-թութեան, թատերական արուեստի ու կենդանաբանութեան վերաբեր-եալ նշանակալի գիտելիքներ ունե-ին նոյի ժամանականութիւնը:

5) Ուրեմն, հայերը ծանօթ էին արդէն կրէսի արուեստին, ունէին վարժեցրած փողը եւ այլ կենդա-նիներ (այդ նոյն փողը էին, որոնք յետագայուում կաշառուեցին պար-սիկներից եւ կուռում էին Վարդա-նանց գէմ): Այսինքն, քաղաքակր-թութեան, թատերական արուեստի ու կենդանաբանութեան վերաբեր-եալ նշանակալի գիտելիքներ ունե-ին նոյի ժամանականութիւնը:

6) Հայերը կապ չունեն ոչ միայն մարդկութեան մկզքի, այլեւ մարդկութեան եւ աշխարհի վերջի հետ: Աշխարհի վերջն է, էլլի, կ'անցնի, կը գնայ:

6) Հինչպէս երեւուում է, բազում աշխարհի վերջեր են անցել հայի գլխով: Եւ մենք յիշուում ենք նա-խորդ վերջերը: Մի մասը հե-տաքրքիր են անցել, միւսները՝ ոչ անքան:

7) Մարդկութիւնը ծագուում է ժամանակի մի ինչ-որ պահից՝ երբ Նոյն է հանգրուանուում Մասիսի վրայ ու կազմակերպուում վագրերի ու կոկորդիլուների անվանութանդ աշ-հուկավայրէջքի միամասեակը, կամ կապիկն է իջնուում ծառից ու մի յարմար փայտ գտնելով իշտիւում մերձաւորի գլուխը, որ խլի նրա ձեռքի բանանը: Իսկ ի իջնուում կանգնած ծխուում էն:

8) Իսկ մենք մէնք մշտնչենական ենք, յաւերժական ու յաւիտենա-կան: Աշխարհը պարբերաբար ստեղծուում է, բնակեցնուում, կոր-ծանուում, իսկ մենք եղել ենք, կանք ու կոկորդիլուների անվանութան գա-հուկավայրէջքի միամասեակը, կամ կապիկն է իջնուում ծառից ու մի յարմար փայտ գտնելով իշտիւում մերձաւորի գլուխը, որ խլի նրա ձեռքի բանանը: Իսկ ի իջն ունի սկիզբ՝ ունի նաև վերջը:

8) Իսկ մենք մէնք մշտնչենական ենք, յաւերժական ու յաւիտենա-կան: Աշխարհը պարբերաբար ստեղծուում է, բնակեցնուում, կոր-ծանուում, իսկ մենք եղել ենք, կանք ու կոկորդիլուների անվանո

ԲԱՑ ՆԱՍԱԿ

ԱՄՆ-Ի ՆԱԽԱԳԱՅ ՊԱՐԱՔ ՕՊԱՄԱՅԻՆ
ՄԵԾՆ ԲՐԻՏԱՆԻՈՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՏԵՅՎԻ ՔԱՄԵՐՈՒՆԻՆ
ՀՐԵԱՍԱՆԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԲԵՆԻԱՄԻՆ ՆԱԹԱՆՅԱՅՈՒԻՆ

ԱՍԱՏՈՒՐ ԿԻՒԶԵԼԵԱՆ
(Հարության կուտածնախորդ թիւէն)

20-րդ դարու առաջին երկու ցեղասպանութիւնները գործադրուեցան հայերու եւ հրեաներու դէմ: Տեղին է ուրեմն, անդրադառնալ նաեւ Հրեաստանի կառավարութեան հայոց ցեղասպանութեան հանդէպ որդեգրած դիրքին:

Անհաւատալի է որ Հրեաստանի կառավարութիւնը, հակառակ հրեայ մտաւորականութեան, կազմակերպութիւններու, հաստատութիւններու եւ ընդհանրապէս հանրութեան կողմէ եղած ճնշումին, ԱՄՆ-ի եւ Բրիտանիոյ օրինակին հետեւելով՝ կը մերժէ ճանչնալ Հայոց Ցեղասպանութիւնը: Կ'ակնկալուէր որ աւելի քան որեւէ պետութիւն՝ առաջին առիթով Հրեաստանը հասկնար հայոց տառապանքը: Հրեաստանի կառավարութիւնը պէտք է լիշէ որ դաշնակիցներու որդեգրած կրաւորական կեցուածքը հայոց ցեղասպանութեան հեղինակներուն հանդէպ՝ համարձակութիւն տուաւ Հիթլերին ծրագրելու եւ գործադրելու հրեաներու Հոլոքոսթը եւ ընելու հետեւեալ վատահաբեալ յայտարարութիւնը.

«Ո՞վ այսօր կը լիշէ հայերու բնաշնուրմը»:

Բարեբախտաբար կան բազմաթիւ հրեաներ եւ՝ Հրեաստանի, եւ՝ ի սփիւս աշխարհի, որոնք պատրաստ չեն ճշմարտութեան հետ՝ իրենց արժանապատութիւնն ալ աճուրդով վաճառելու տնտեսաքաղաքական նկատառումներու համար:

«Կը խոնարհիմ այս աւելի վեհ տառապանքին առջեւ: Կը վերցնեմ փշաթագը իսրայէլի գլխուխէն եւ կը զետեղեմ զայն՝ Հայաստանի դիմուն»:

ISRAEL ZANGWILL

Անուանի հրեայ գրող: Տես՝ «Նոր Հայաստան», Նիւ Եօրք 1919: ****

«Մէկ ու կէս միլիոն մարդիկ անփութութեան պատճառով չանչետացան: Անոնք անհետացան կանխամտածուած ծրագրով: Զեծ կարծեր որ [Հրեաստանի] կառավարութիւը պարտի պաշտօնական որոշում առնել այս հարցի մասին, սակայն պէտք է պարզաբանենք թուրքերուն, որ չենք կրնար իրենց քաղաքական պահանջներն ընդունիլ, անտեսելով պատճական իրականութիւն մը: Բարոյական դիրքորոշում մը չի կրնար պահանաւորութիւլ քաղաքական շահերով: անոնք երկու տարբեր ուղիներ են»:

(BEILIN)

Հրեաստանի Արդարադատութեան Նախարար, որ վերոգրեալ յայտարարութիւնն ըրած է 2000 թուրքին, Ապրիլ 24-ի շաբաթը: Մէջքերումը՝ Lilly Galili-ի «A Holocaust by Any Other Name» գիրքն:

2001 թուին տարբեր երկրներու մէջ ապրող 126 ականաւոր հրեաներ, Հրեաստանի կառավարութեան գրած իրենց նամակին մէջ հաստատելէ ետք հայոց ցեղասպանութեան վատերականութիւնը, ըսած են:

«Ստորագրեալներս՝ մտաւորականներ, ուաբրիներ, ուսուցիչներ, համայնքի ղեկավարներ եւ հրեական աւանդութեանց եւ մշա-

կոյթի աշակերտներ ենք: Որպէս հրեայ՝ հասարակաց շատ նմանութիւններ ունինք հայերու հետ: Երկուքս ալ դարձած ենք զոհ 20-րդ դարու ընթացքին ցեղասպանութեան, բայց վերապրած ենք՝ ի հեծուկս անոնց, որոնք աշխատած են զլանալ մեզ մեր գոյութեան իրաւոնքը:

Այս տարի, 2001 թուականին կը նշուի Հայաստանի մէջ քրիստոնէութեան պաշտօնական որդեգրածան 1700-ամեակը: Մենք, որպէս հրեաներ, կ'ողջունենք մեր հայքարեկամները եւ անոնց բերած նպաստը արեւմտեան հասարակութեան եւ մշակոյթին»:

(Նամակը ստորագրողներու կրծատուած անուանացանկը տեսնել անգերին բնագրին մէջ):

Փրոֆ. իսրայէլ Զերոնի, անուանի հոլոքոսթագէտ գիտնականը, 4 Մարտ 2002 թուին Հայոց Ցեղասպանութեան մասին Հրեաստանի արտգործ նախարարութեան գրած իր նամակին մէջ ի միջի այլոց ըսած է՝

«Ես որպէս հրեայ մարդ եւ Հրեաստանի քաղաքացի, ամօթ կը զգամ այն դիրքորոշման համար, զոր որդեգրած են մեր դեմապանն ու արտգործ նախարարութիւնը, ըստ որում անոնք կը մերժեն ճանչնալ 1915-ի հայոց ցեղասպանութիւնը: Սա համագօր է ուրանալ մեր ժողովուրդի Հոլոքոսթը»:

Ներփակ կը դրկեմ օրինակ մը այն յայտարարութենէն, զոր 126 հոլոքոսթագէտ հրեայ գիտնականներ ստորագրեցին 2000 թուականին, հաստատելով հայոց ցեղասպանութեան վաւերականութիւնը: Ստորագրումներու մէջ էին հրեական Հոլոքոսթի մեծագոյն մասնագէտը, մեր Փրոֆ. Եհուսա Պառերը, ինչպէս նաեւ խաղաղութեան նո-

պելեան մրցանակի դափնեկիր, Հոլոքոսթին ազատած՝ էլի Ուիզելը»: PROF. ISRAEL W. CHARNY Ձեղասպանութեան Հանրագիտարանի գլխաւոր խմբագիր, վարչիչ անօրէն Երուսաղէմի Հոլոքոսթի եւ Ցեղասպանութեան ինստիտուտի:

Ի գիտութիւն յայտնեմ որ իմ ընտանիքի մէծ մասը՝ մէծ հայրս, մէծ հօրեղբայրներս, մէծ մօրաքոյր-հօրաքոյրերս, ներաւեալ չորս տարեկան գոյրս, տասնեակ հազարաւոր ուրիշ մարդոց, կանանց եւ երեխաներու հետ Կիլիկիայէն՝ ուր ծնած եմ ես եւ ուր իմ նախահայրերս ապրած են աւելի քան հազար տարի՝ աքսորուած են Տէր Զօր, սուրիական անապատ...: Տեղահանութեան ընթացքին անոնք մէծաւ մասամբ կամ սպանուած են, կամ ալ՝ սովամահ եղած: Հատ մօրս, երբ չորս տարեկան գոյրս չէ կրցած մարդու առաջարկութեան նո-

Շար.թ էջ 19

Հայոց Ցեղասպանութեան Հարիւրամեակ

ԱՊՐԻԼ 24, 10^{համարական} ԱՐԴԱՌՈՒԵԱ ՔԱՅԼԱՐԵԱ

ՓՈՔՐԻԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԵՊԻ ԹՐՅԱԿԱՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍԱՐԱՆ

Հարիւրամեակի Զեռնարկներ

Ապրիլ 14

Երումենիք
Արարողութիւն
Cathedral of Our Lady
of the Angels
Los Angeles, CA

Ապրիլ 23

Հանդիսատր
Սուրբ Պատարաց
Սուրբ Ղետիւնաց
Մարք Տաճար
Burbank, CA

Ապրիլ 24

Արդարութեան
Քայլարշաւ
Փոքրիկ Հայաստանի
դէպի Թրյական
Հիւպատոսարան

Ապրիլ 25

Հակոբ
Մարքեպւլոյի
Ցեղասպանութեան
Ցուցարան
Bicknell Park, Montebello, CA

Ապրիլ 26

Ցուց Երեկոյ
Կազմակերպութեան
Կլենտը
Գալաքտոսութեան
Alex Theatre, Glendale, CA

Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար այցելեցէք՝ www.march4justice.org

ԱՐԱՋԱՆԳԵԼՈՎ ՄԱՐԴԿՈՒԹԵԱՆԸ՝ ԻՄԱՍՏԱՒՐԵՆՔ ՄԵՐ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԻՒՆԸ

ՑՈՎՀԱՆՆԵՍԶԱՏԻԿԵԱՆ Գրական Թերթ

Յովհաննես Զատիկեան 2005
թ.' Յեղասպանութեան 90-ամեա-
կին նուիրուած միջազգային գի-
տաժողովում հայրենիքից հեռա-
ցած թուրք Ակչանի հետ զբոցի
ժամանակ, երբ նրան ասացի. «Ո՞ւր
է քո պոլոզ զլուխիը, փոքրիկ աչքե-
րը», նա պատասխանեց. «Ես այդ-
պէս եմ ծնուել»: Հակադարձեցի
նրան. «Դուք հայի, յոյնի կամ
ասորու խառնուրդ էք, նոր թուրքի-
տիպար»: Յաջորդ օրերին, երբ
հանդիպում էինք, հայերէն, ժպի-
տախառն ողջունում էր. «Բարեւ,
ախալէր...»:

Խօսելով Հայոց Մեծ ողեքը-
գութեան, մարդկութեան դէմ թուր-
քերի կատարած յանցագործութեան
մասին, չպէտք է սահմանափակուել
միայն 1915 թուականով:

Ր. Զարաքոլու թուրք իրաւապաշտպանը, դեռեւ 2015 թ. դիմելով իր ժողովրդին եւ առաջարկելով Ազգի լի 24-ին մի-մի ծաղկիկ դնել գոյների յիշատակին, գրում էր. «2015-ին կը բոլորի նրա (Մեծ եղեռնի-Հ.Զ.) մէկ դարը: Ինչ տերմինով էլ փորձենք բնութագրել, այլեւսոչ ոք չի կարող ուրանալ, որ այդ թուականին տեղի է ունեցել յանցագործութիւն մարդկութեան դէմ»: Շարունակելով իր ժողովրդին ուղղուած պատգամը՝ «հեղինակը առաջարկում է չվճառուել, եթէ ծաղիկը դնելու տեղ չգտնուի»՝ «Եթէ պատեհ տեղ չգտնեք, ծաղիկը նետէք Սեւ ծովը, նետէք Քըզըլդերէ, Քըզըլթեփէ կամ այն գետերը, որոնք Քանլըրդերէ (Արիւնոտ գետ) են կոչւում»: Ինչու Սեւ ծովը, որովհետեւ թուրք բարբարոսները միայն Տրապիզոնից ծովը թափեցին 32.000 հայերի, թուրքական բոնութիւններից խուսափելու համար հարիւր հազարաւոր հայ կանայք ու աղջիկներ ինքնակամ խեղուեցին նշուած գետերի ջրերում:

1919 թ. Կ. Պոլսում կայացած
Մեծ եղեռնի կազմակերպիչների
դատավարութեանը որպէս վկայ
մամնակցող Մուստաֆա Քեմալը,
որը ծառայում էր Արեւմտեան
Հայաստանի զօրքերում, եւ յե-
տպայլում ոճրագործութեան մաս-
նակիցը ստանալու էր Աթաթօւրք
անունը, դատարանում յայտա-
րարեց, որ կատարուածը «չլսուած
ու չտեսնուած յանցագործութիւն
է»:

Ոճըագործ Թալիաթը՝ ցեղասպանութեան կազմակերպիչը, յայտարարեց. «Ես պատրաստ եմ մեռնել այն բանի համար, ինչ կատարեցի եւ գիտեմ, որ կը մեռնեմ դրա համար»:

Թուրքիան իր պատմութեամբ
պատանդ է մեծ տէրութիւնների
ձեռքում: Պատանդ, որովհետեւ այդ
պետութեան իւրաքանչիւր տարին,
ամիսը, օրը, ժամը, վայրկեանը լի
են եղեռնազործութիւններով, որոնց
համար երբեւէ պատասխան չի
տուել: Հաւատարիմ «սրով նուա-
ճածը սրով պահպանելու» իրենց
տեսութեանը, սկսած 13-րդ դարից
եւ աւելի բացայալու՝ 1453 թ.-ից
իրականացնում էր զաւթած տա-
րածքների բնիկ ժողովուրդների
ոչնչացման, ուծացման քաղաքա-
կանութիւն՝ իրականացնելու հա-
մար թուրք ժողովուրդ ձեւաւորե-
լու ծրագիրը: Ասուածը աւելի քան

Համոզիչ ու տպաւորիչ ներկայաց-
նելու համար, դիմենք շրջանառու-
թեան մէջ գոնուող մի քանի փաս-
տերի. 1822 թ. թուրքերը Քիոս-
կղզում սրատեցին 50.000 յոյների,
1823 թ. Սիալունգիայում՝ 8850
յոյների, 1850 թ. Մոսուլում՝ 10.000
ասորիների, 1860 թ. Լիբանանում՝
12.000 արաբների, 1876 թ.՝ 14700
բուլղարների, 1894-1896 թթ.՝
500.000 հայերի, 1903 թ.՝ 14667
մակեդոնացու, 1915 թ.՝ աւելի քան
2 մլն հայերի: Սրանք առաւել
յացնի, արձանագրուած փաստերն
են: Իսկ թէ ինչքան է բոնի կրօնա-
փոխուածների, ազգային պատկա-
նելութիւնից զրկուածների քանա-
կը, մնում է պատմական գաղտնիք:

18-րդ դարի երկրորդ կէսին
կապիտալիզմի բուռն զարգացումը
պահանջում էր նոր շուկաներ ու
դրանց համար ճանապարհներ։
Այն ժողովուրդները, որոնք
գտնուում էին այդ խաչմերուկնե-
րում, ենթակայ էին ոչնչացման
կամ ստրկացման։ Այդպէս հայ
ժողովուրդը զրկուեց ոչ միայն իր
տարած քայլին գերակացութիւնից
օգտուելու, այլև հաւատարիմ գոր-
ծընկեր, զինակից ունենալու հնա-
րաւորութիւնից, որպէս ետեւ Արե-
ւելք ձգտող մեծ տէրութիւններին
հետաքրքրողը ոչ թէ հայ ժողո-
վուրդն էր, այլ նրա հայրենիքը։
Արինալի այս պայքարում թուրք-
իան վերածուեց կիսազաղութի,
իսկ դէպի տարածաշրջան ձգտող
Ռուսաստան՝ եւրոպական կապի-
տալի ազատ ներհոսքի տարածքի։
Եւ չնայած դրան, Ռուսաստանը
երբեք չհրաժարուեց չսառչող Մի-
ջերկրական ծով դուրս զալլու ծրագ-
րից, ինչի արդիւնքում էլ Հայաս-
տանը նրան անհրաժեշտ էր որպէս
յենակէտ, նախադուռ։ Այս հայեցա-
կէտից էլ Անգլիան, Ֆրանսան, Գեր-
մանիան տագնապում էին ոչ թէ
հայ ժողովրդի ճակատագրի հա-
մար, այլ դէպի Արեւելք Ռուսաս-
տանի ճանապարհը փակելու անհ-
րաժեշտութիւնից։ Այս պատճա-
ռով էլ մեծ տէրութիւնները խո-
չընդոտել ու խոչընդոտելու են
Հայկական հարցի լուծմանը, Հայոց
Մեծ Եղեռնի միջազգային ճանաչ-
մանը։ Թուրքիան՝ բռնազաւթիչ
այդ պէտութիւնը, ինչքան էլ զար-
մանալի թուայ, ընդունում է Հա-
յաստանի անկախ գոյութիւնը, որով-
հետեւ այն պատնշէ է Ռուսաստանի
դէմ, իսկ թոյլ ու շրջափակուած
Հայաստանը առայժմ վտանգ չի
կարող ներկայացնել իր տարած-
քային ամբողջականութեանը։ Տես-
նում ենք՝ ինչ-որ չափով, սակայն
տարբեր եզրահանգումներով ու
նապատակներով համընկնում են
թուրքիայի ու մեծ տէրութիւննե-
րի տեսակէտները։ Նրանք, իրա-
խուսելով թուրքիայի նման դիր-
քորոշումը, Հայկական հարցը օգ-
տագործում են որպէս զապայապիկ։

Եւ պատահական չէ, որ թուրք-ամերիկեան, թուրք-ռուսական յարաբերութիւնների ցանկացած շեղման ժամանակ լիշեցւում է Հայկական հարցը, կամ թուրքիայի ցանկացած ընդգվածանը յաջորդում է այս կամ այն երկրի կողմից Մեծ եղեռնի ճանաչման փաստը:

1915 թ. Օգոստոսի 24-ի Անգլիայի, Ֆրանսացի եւ Ռուսաստանի յայտնի յայտարարութիւնով սկսուեց Մեծ Եղեռնի ճանաչման գործընթացը: Աշխարհի չորրորդ պետութիւնը, որ ընդունեց Մեծ Եղեռնը, ժողովրդի անձին 1919 թ. Յունուար-Յունիս կ. Պոլսում կազմակերպուած դատավարութեան, որի վերջնական ակտով մահուան դատավարութեանի եղեռնի կազմակերպիչները: Այսօր աշխարհի 22 երկրներ ու կազմակերպութիւններ, ԱՄՆ 41 նահանգներ ճանաչել են Մեծ Եղեռնը: Սա, ինչ խօսք, համայն հայութեան, Հայաստանի Հանրապետութեան արտաքին քաղաքականութեան, Հայ դատի գրասենեակների, սփիւրքահայութեան գործունէութեան արդիւնքն է: Այս գործընթացի արդի փուլը, սակայն, առաջադրում է նոր պահանջներ, նոր ծօտեցումներ: Ներկայում աշխարհում ընթանում է մարդկութեան դէմ յանցագործութիւնները բացայստելու, կանխելու, դատավարտելու շարժում: Նման իրավիճակում, ինչպէս ցոյց են տալիս անցած 99 տարիները, Հայոց Մեծ ողբերգութեան ճանաչման արդիւնաւէտութեան գործակիցը նուազում կ'ապրի: Որպէսզի խուսափենք այդ իրավիճակից, անհրաժեշտ է Հայոց ցեղասպանութեան գաղափարը շաղկապել նոր քաղաքական զարգացումների հետ, մեր ազգային վիշտը չառանձնացնել 1915 թուականից առ այսօր տեղի ունեցած աւելիքան 45 այլ ցեղասպանութիւններից, միաժամանակ ընդգծելով Հայոց ողբերգութեան առանձնայատկութիւնները, որոնք ամփոփում են հետեւեալ տեսակէտների շուրջը: Հայոց ցեղասպանութիւնը կատարուել է հայ ժողովրդի պատմական հայրենիքում, բ) այդ ոճրագործութեան նպատակը բնիկ ժողովրդի հայրենիքի գալթումն էր, գ) Հայոց ցեղասպանութիւնը պատմութեան մէջ իրականացուած պետական քաղաքականութիւն էր, դ) ցեղասպան երկիրը արդէն 1919 թ. ճանաչել է կատարուած ոճրագործութիւնը, ե) Հայոց ցեղասպանութիւնը պետական շարունակական գործողութիւն էր, որն սկսուել է 15-րդ դարից եւ հասել 1988, 1989, 1990-1994 թթ. Սումգայիթի, Պաքուի, արցախահայութեան զանդուածացին կտորածների ժամանակաշրջանին, զ) միջազգային հանրութիւնը, ՄԱԿ-ը, Եւրախորհուրդը, միջազգային միւս կազմակերպութիւնները պէտք է հնարաւորութիւն ստեղծեն թուրքիայում ապրող միլիոննաւոր ծատեալ հակոնին մեռապառնաւ ի հոկենո առ-

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՀԱԻՎՔ

Կազմակերպութեամբ՝ ՄՆՀԿ «ՔՍԱՆՆԵՐՈՒՇԱՐԻՒՐԱՎԱՐԵՎԱԿ»ի մասնիչներ:

**Դաւաքը տեղի պիտի ունենայ Դայաստանի մէջ
3-Են 10 Օգոստոս 2015-ին:**

ԵԿԵՇՔ ՔՈՆԿՐԵՏԵՆ ՎՈՆՏԵՆՔ

Ծարունակուած էջ 7-ից

**իսարհի միւս ծայրը», աւելի քան
70 տարի առաջ:**

Իր լկտի նամակին մէջ, քոնկ-
րէսական Շուտթըր կասկածի տակ
կը դնէ Հայոց Յեղասպանութեան
ճշմարտութիւնը՝ յայտարարելով,
որ առկայ են «Երկու հակասական
պատմութիւններ այն մասին, թէ
ինչ տեղի ունեցած է Առաջին
Համաշխարհային պատերազմի ժա-
մանակ, Օսմանեան կայսրութեան
մէջ ապրող հայերուն հետ»: Իր
այլասերուած տրամաբանութեամբ,
քոնկրէսականը կը պնդէ, որ «1915ի
իրադարձութիւնները- ցեղասպա-
նութիւն չեն հանդիսանար», որով-
հետեւ՝ «աւելի քան երկու միլիոն
օմանեան քիւրտեր, արաբներ եւ
մահմէտականներ-նոյնպէս տուժած
են այս հակամարտութեան ընթաց-
քին»: Անոր մատնանշումը՝ Առա-
ջին Համաշխարհային պատերազ-
մին «աւելի քան երկու միլիոն
օմանեան քիւրտերու» կորուստին
մասին, թուրքիոյ կառավարու-
թեան համար գործող լուղիական
բազմաթիւ ընկերութիւններէն մէ-
կուն կողմէ շարադրուած վերջին
կեղծիքն է:

Փենսիլվենիոյ քոնկրէսականը նաեւ կեղծօրէն կը պնդէ, որ Հայոց թեղասապնութեան բանաձեւը «պիտի թշնամացնէ տարածացը ջանին մէջ մեր վերջին դաշնակիցներէն մէկը (Թուրքիան), որ ձեռք ձեռքի տուած՝ ամերիկեան զինուորներուն եւ մեր միւս դաշնակիցներուն հետ կ'աշխատի իՊի («Խոլածական պետութեան») դէմ պայքարին մէջ»։ Քոնկրէսական Շուսթը պէտք է քարանձաւի մը մէջ թաքնուած ըլլար վերջին քանի մը տարիներուն, տեղեակ չըլլալու համար, որ «ԱՄՕի այս կարեւոր դաշնակիցը» կազմակերպած է իՊի հազարաւոր ահաբեկիչներու ներթափանցումը Սուրբիա, անոնց մատակարարած է գէնք, զինամթերք ու ցուցաբերած է ուազմական աջակ-

«ԿԻՆԸ ԳՐԻԳՈՐ ԶՈՅՌԱՊԻ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՄ»

Ծարութակուածէջ 8-իւ

Քասսենեանը ներկայացրեց իւրաքանչիւր պատմուածքի վերլուծականը եւ Զոհրապի գրականոճի եւ սոցիալական փիլիսոփայութեան մասին ամփոփ բացառութիւն:

Հաստ բանախօսի, Գրիգոր Զոհ-
րապը պատկանում էր մատառա-
կանների այն սերնդին, որ շատ
կարեւոր դեր ունեցաւ հայկական
մշակոյթի հարստացման մէջ, սե-
րունդ, որ տասնամյակներ երկունք
ապրելուց յետոյ ձեւադրեց այն-
պիսի երեւոյթներ ինչպիսիք են,
Օսմաննեան կայսրութիւնում հայ
քաղքենի դասը, մեծ թուով դպրոց-
ների հիմնադրումը, բազմաթիւ
թերթերի եւ պարբերականների
հրատարակումը եւ երոպական հա-
մալսարաններ աւարտած հարիւ-
րաւոր հայ ուսանողների ներկա-
յութիւն:

Պարոն Քասսեսեանը ընդգծեց, որ հայոց ցեղասպանութեան հենց սկիզբից այդ սերնդի ֆիզիքական ռչնչացումը, բոնագաղթի ենթարկուած ափիւռքահայութեանը գրկեց իր մտաւորական առաջ-

Ամերիկահայերը մէկուկէս տա-
րի ժամանակ ունին մինչեւ յառա-
ջիկայ քոնկրէսական ընտրութիւն-
ները արդիւնաւէտ ծրագիր մը
մշակելու համար, որպէսզի դաս մը
տան Յեղասպանութիւնը Ժխտող
այս երեք քոնկրէսականներուն: Եթէ
անոնցմէ գոնէ մէկը պարտուի,
ապա միւս անդամները երկար
պիտի մտածեն նախքան Յեղասպա-
նութեան Ժխտման անբարոյ խաղը
խաղալը:

Զարմանալի չէ, որ երեքն ալ
Շուստը ըստ, Քլարքը եւ Զելտինը,
Քոնկրէսին մէջ Թուրքիոց աջակ-
ցութեան խումբի 130 անդամներէն
են: Բացի ատկէ, Շուստը նաեւ
Քոնկրէսի մէջ Ատրպէջանի աջակ-
ցութեան խումբի համանախազագա՞ն
է: Այս երեք անսկզբունք քաղաքա-

A black and white portrait photograph of a man from the chest up. He has dark hair, is wearing a dark suit jacket over a white shirt and a patterned tie. The background is plain and light-colored.

Նորդներից եւ հայկական սփիւռքի
մշակութային զարգացման առու-
մով ստեղծեց մի այնպիսի բաց, որ
շարունակում է մինչեւ օրս:

«Այդ տեսանկիւնից, կարելի է արդարացիօրէն պնդել, որ Հայոց ցեղասպանութիւնը շարունակում է մինչեւ օրս տալ իր չար պտուղները», - եզրափակեց բանախօսը:

կան գործիչներէն մէկը Քոնկրէսէն
վոնտելէն ետք, հայ համայնքը
պէտք է ուազմավարութիւնն մշակէ
հետապնդելու համար միւս բոլոր
130 անդամները այդ թուրքիոց
աջակցութեան խումբին, որ 157
անդամ ունէր 2012 թուականին:
Նման ճնշումի մը կիրաւումը պի-
տի ստիպէ անոնց լքելու թուրքիոց
աջակցութեան խումբը, իսկ ուրիշ-
ներուն՝ հրաժարելու անդամակցու-
թեան մտադրութենէն, երբ հասկ-
նան, թէ իրենք եւս դատապարտ-
ուած պիտի ըլլան պարտութեան:
Զերօ հանդուրժողականու-
թիւն՝ Քոնկրէսէն մէջ Ցեղասպա-
նութիւնը ժիստողներուն նկատ-
մաժք...

OFFICE SPACE FOR RENT IN PASADENA

ՎԱՐՉՈՒ ԳՐԱՄԵՆԵԱԿՆԵՐ

1060 North Allen Ave
Pasadena, CA 91104
Գրասենեակները վերանորոգուած
եւ յարմար վարձքերով
Հետաքրքրուողներէն հեռածայնել՝
(626) 398-0506

ՎԱՐՁՈՒՄ ՄՐԱՅ

ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԵԶ (200 ՀՈԳԻԻ ՀԱՄԱՐ) ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԵԹՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

1060 N. ALLEN AVE., PASADENA, CA 91104

ՄԱՐՍԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԵՂԱԶԱՐԵԼ (626) 797-7680

The Armenian Genocide

What the World Witnessed A Century Ago

A Presentation of **AGBU Asbeds**

On Exhibit
Front Page
Coverage in the
World Press

On Display
April 8-10 | 2015
11am-10pm
Free admission

April 8 | 7:30pm
Opening Night
Reception

Welcoming remarks and speeches by various VIP's and dignitaries in attendance, exhibit tour and discussion.

Keynote Speaker
Dr. Hayk Demoyan
Director of the
Armenian Genocide
Museum-Institute
Yerevan, Armenia

April 9 | 7:30pm
Economics of the
Armenian Genocide

Lecture: "Economics of the Armenian Genocide and its consequences."

Speaker
Dr. Ugur Ümit Üngör
Associate Professor of History
Utrecht University
Institute for War, Holocaust, and
Genocide Studies, Amsterdam
The Netherlands
Moderator
Kurken Berksanlar
AGBU Asbeds

April 10 | 7:30pm
Forcefully Islamized
Armenians

Panel Discussion: "Islamized Armenians, who are they, how many are there, and how should, Armenia, the Armenian community at large and the Armenian Apostolic Church accept them?"

Panelists
Abp. Hovnan Derderian
Primate of the Western Diocese
Raffi Bedrosyan
Writer, activist, Toronto, Canada
Moderator
Kurken Berksanlar
AGBU Asbeds

Armenian Genocide
Museum-Institute

1915-2015
Centennial of the
Armenian Genocide

Skirball Cultural Center

2701 North Sepulveda Blvd Los Angeles CA 90049

For information contact
AGBU Asbeds
626-794-7942 | asbeds@agbuca.org

